

DIRVA

SOVIETIJOJE DAR TEBĖRA ŠIMTAI TŪKSTANČIŲ POLITINIŲ KALINIŲ

Stalino juodasis palikimas tebėra gyvas

Sunday Telegraph, š. m. kovo mėn., minėdamas Stalino mirties 20-tąjį jo savo korespondentų, Stephen Constant ir John Miller straipsnį, kuri dėl savo aktualumo, net ir šiandien nėra vėlu Dirvos skaitytojams perskaityti.

Jau 20-ys metų prabėgo, kai nėra Stalino. Tačiau nuožmies priešpaušdos sistema, kurią jis ištobulino, tebėra gyva ir šiandien; nors daugelis vakariečių norėtų tikėti, kad su Stalinu mirė ir sistema.

Šios sistemos negrįdantys paminklai yra: priverstinio darbo stovyklos apsuptytos ginkluotų stebėjimo bokštų, aptvertų spygliuota - elektrifikuota (aukšto įtempimo) viela, kuriose laikomi tūkstančiai išbadėjusių politinių kalinių. Teigiama, kad šiose stovyklose šiais metais yra sutelkta daug daugiau nelaimingų

BRONIUS AUŠROTAS

jų, negu bet kada po baisiojo satrupo mirties. Buve suimti: politiški ir religiški nusikaltėliai ir "buržuazinio nacionalizmo" išpažinėjai ir jų tūkstančiai pervežti į badmirių stovyklas.

Nors Chruščiovas šiek tiek pagerino stovyklų gyvenimo būdą, tačiau jų nuvertusieji stalinistai, vėl grįžo prie savo "dvasinio tėvo" valdymo sistemos: gi be stovyklų ir kulkos į pakaušį jie nesupranta kaip žmones valdyti. Jie gi paveldėjo Stalino palikimą, kurį nori žūt būt išsaugoti.

Autoriai, remdamiesi Žmogaus Teisėmis Sov. S-goje Ginti Komiteto, Briuselyje išleisto biuleteniu, teigia, kad SSSR šiuo metu priskaitoma 1000 priverčiamojo darbo stovyklų, neįskaitant kalėjimų, bei psichiatrinų kalėjimų - ligoninių. Šiose stovyklose esą sukimšta 1,200,000 žmonių, kurių 10% ar apie 120,000 asmenų yra politiniai kaliniai, "kas yra žymiai daugiau negu taikos metu buvusių uždarytų vokiečių - nacių politinių kalinių to meto Vokietijoje".

Pagal Vladimirą Bukovskį, kuris tris metus praleido BOR priverčiamojo darbo stovykloje, Voronežo srityje, toje į pietus nuo Maskvos esančioje teritorijoje esama apie dešimt tokių stovyklų. Tačiau Rusijos baptistai yra išvežę į vakarus dokumentus, tiksliai nurodantias vietas ir adresus, kuriose yra laikomi suimtieji baptistai - tikintieji. Tokių stovyklų baptistai yra suradę net 200, kurios yra išmėtytos Rytinėje SSSR, Sibire ir SSSR Tol. Rytų teritorijose.

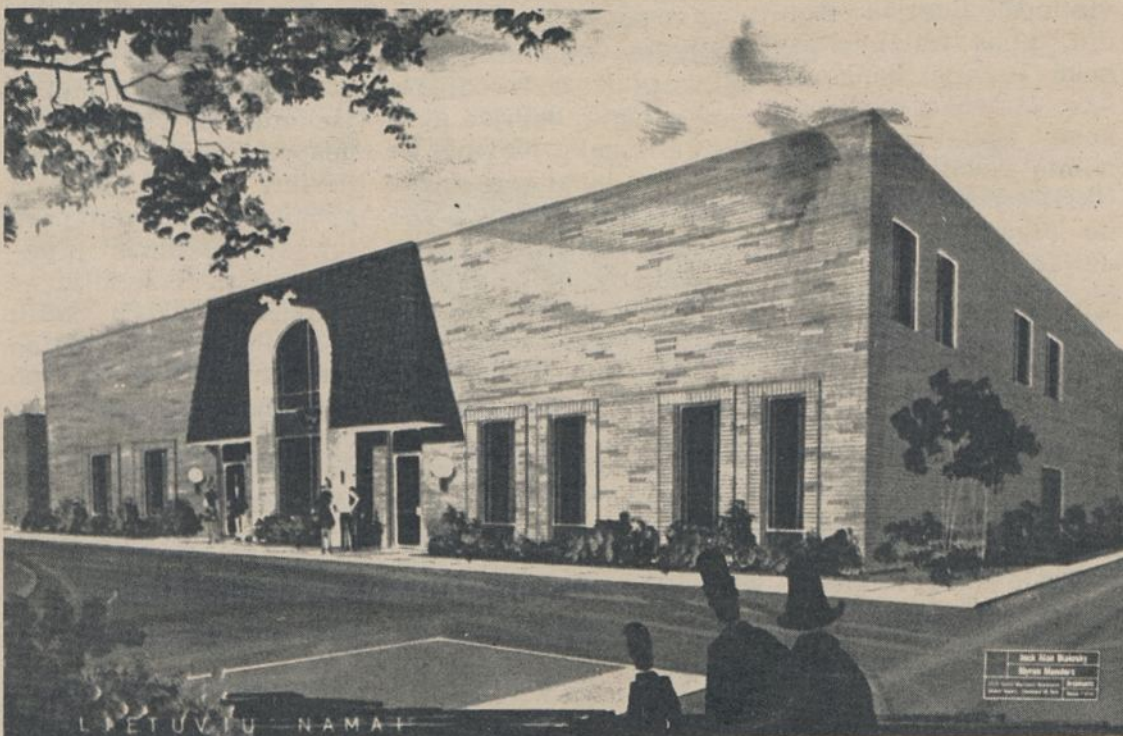
Viena iš tokių stovyklų - kompleksų galima rasti "prie geležinkelio be galo", kuris praves tas į šiaurę nuo Potma

vietovės ir pasibaigia pelkėtame beržyne, kurio visas atstumas yra apie 50 km. Žinia, nei šio geležinkelio nei jo tvarkaraščio nesurasite jokia me žemėlapyje: jį kaliniai - mirtininkai pastatė prieš 40-tį metų ir kontroliuoja KGB. Ir kalinių pilni traukiniai dažnai surieda į Potmą iš visų didžiųjų SSSR vakarinių miestų nors Maskva yra tik 300 km. į pietryčius nuo Potmos, kiek rusų žino apie Mordovską SSSR, kurioje telpa didžiulis darbo stovyklų kompleksas? Jis susideda iš 18-os tokių stovyklų: stovyklų barakai yra nusėti išilgai visą geležinkelį nuo Potmos ligi Barašovo.

Spygliuotos ir elektrifikuotos spygliuotos vielos, minų laukai, kulkosvaidžiai ginkluoti stebėjimo bokštai su prožektoriais yra visiškai nepastebimi iš geležinkelio pusės; nei beržynuose paslėpti barakai, kurių kiekviename sugrūsta po mažiausia 1000 asmenų, vyrų ir moterų, kurie visi yra politiniai. Stovyklos vardas: Dubrovlag.

Taigi šiame lageryje devynerius metus jau sėdi ukrainietis - rašytojas Valentinas Morozas (o kiek šioje stovykloje yra lietuvių patriotų apie kuriuos nieko mums laisvėje nėra žinoma), pranešė laišku: "Čia KGB neprivalo prisilaikyti jo kių įstatymo normų. Čia viešpatauja tik teroras. Viskas yra daroma, žmogaus jausmams ir savigarbai nužudyti. Ir nors kalinys prieš nieką nebūtu nusikaltęs, tačiau jeigu KGB galvos, kad dar nesulaužė jo asmenybės, jis bus be atodairos kankinamas".

Pats nuožiausias kankinimo būdas: sunkus darbas ir badmiriškos maitinimo normos. Ir nors Sovietų Enciklopedija skelbia, kad sunkų fizinį darbą dirbančiam žmogui rei-

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAUJIEJI NAMAI, 877 E. 185 St., kurie atidaromi šį savaitgalį, rugpiūtio 17, 18 ir 19 dienomis. Juose yra klubas, valgykla, salė, susirinkimui kambariai, adv. A. Širvaidis ir Globe Parcel Service įstaigos.

Teorijos ir praktikos sankryža Watergate ugniakalnio era

RIMAS DAIGŪNAS

Senato investigacijų komiteto susikaupimas ties Watergate problema be abejo sudarys tam tikrą ilgai atmenamą erą Jungtinių Amerikos Valstybių istorijoje. Didžiulės valstybės gyvenimo sukūrys skubomis nuneš Water-

gate tardymų epizodus iš žmonių išpuodžių, iš buitės, iš kasdienybės. Bet konstitucinės teisės praktikoje liks ilgam teisininkų pastangos išgalastuoti iki blizgančių briaunų trijų valdžios sferų (vykdomoji, legislatyvinė ir teisminė) sandūrą.

Watergate žodį lietuviškai ima lietuvinti "vandens vartai" atatikmeniu. Gal būtų visai tiksliai čia taikytinas lietuviškų žodžių pasiūlymas nelietuviškas žodis šliuzas? Tai įrenginys laivams perkelti iš skirtingo lygio vandens baseinų (Dabartinės lietuvių kalbos žodynas). Atidarant vienus vartus, laivas pakeliamas arba nuleidžiamas. Kas matė kanadiškąjį Ontario sąsiaurį, kur veikia šliuzų kanalas, matė šią idėją didžiulių laivų kilnojimo operaciją. Drįstame galvoti, kad Watergate procese prezidentūros galių laivas plūduriuoja ant įkaitusios ugniakalnio lavos. Ši alegorija tinka šiam istoriskam procesui pavaižuoti.

Watergate, šliuzas, šiame procese operuoja lavos srove.

Komitetas pertraukė darbą. Du mėnesius amerikiečių visuomenė televizijos ekrane stebėjo ilgą rikiuotą asmenų, įvairių tų skaudų įvykių. Spauda užversta aprašymais ir komentarais. Visuomenės sprendimai, arba atlaiddis, arba negailestingi, skamba atsitiktiniuose pokalbiuose ekrane, arba laisvų redakcijoms skiltyse. Ir Dirvoje atspindi ta skaudžia išgyvenama era įvairiai vertinama, įvairiai komentuojama. Komitetas pertraukė darbą senatorių atostogų pretekstu. Tardymų objektas tam laikui liko ant lavos paviršiaus. Komitetas nėra teisminis, bet jo darbas yra, kaip ir teismo, įvykio tiesos ieškojimas. Šis senato komiteto tar-

dymų procesas yra savotiškas paralelizmas teismo procesui. Tai pastanga atrasti rinkiminio įstatymo spragas ir proteršas, kurios gali priversti neigiamybę. Watergate įvykiai tikrai kai kur susiduria su konstitucinės teisės sąvokomis ir tai sudaro proceso esmę. Išvairšinis teismo proceso vaizdas tačiau užtemdo konstitucinės teisės ryškinimo prigimtį.

Ankstesnieji liudininkai liudijo grynai kriminalinės teisės atvejus. Vėlesnieji, rangu stambesnieji liudininkai, tardytojų klausiami, savaip aiškino ir konstitucinės teisės formules, kompetencijas. Bet gi tokiais pokalbiais neformuojami konstitucinės teisės komentarai. Tai tikrai primityvus būdas tardomojo asmens mentalitetui bei teisei sąvokai nustatyti. Pagaliau, čia yra grynai išsiteisinimo spekuliacija.

Sensacingas, ugniakalnio lavos dvelkmės priverčias Watergate procesas kažin ar bent per nago juodumą praturtins konstitucinės teisės komentarų arsenalą? Šios funkcijos atitenka dviem teisininkams, specialiam tardytojui Archibaldui Cox ir teisėjui John J. Siricai. Jų dispozicijoje atsiranda tas siekis kurio ieško senato komitetas. Šių įstaigų Cox ir Siricos sprendimai gali tapti teisiniais preceden-tais ateičiai.

Sakoma, kad Watergate procesas sutelkė stipriausias juridines pajėgas. Bet tai yra praktinio polinkio pajėgos. Teisės filosofijos hipotezėmis jie nedisponuoja. Senato posėdžių salėje mes matome praktišką kryžminio būdo apklausinėjimą. Tenka laukti, kad teisėjo J. J. Siricos ir tardytojo A. Cox'o darbas praturtins konstitucinės teisės sritį giliau ir pilniau už triukšmingus, spektaklinius Senato komiteto posėdžius.

AFGANISTANAS IR KAS TOLIAU?

Sulaukęs penkiasdešimt aštuonerių metų amžiaus, Afganistano karalius pajuto akių negalavimus. Karalius nuskrido į Italijos gydyklą gražioje saloje prie Neapolio. Tai buvo praktiškas sumanymas, regėjimą pagydyti, rūpestingiausiai bėti savo karalystę, kurioje iki šiol metinės pavaldinių pajamos neviršija 88 dolerių šeimai. Ša lies skurdas slepia gyvenimą ir vaikų mirtingumas iki penkerių metų amžiaus lygus 50%.

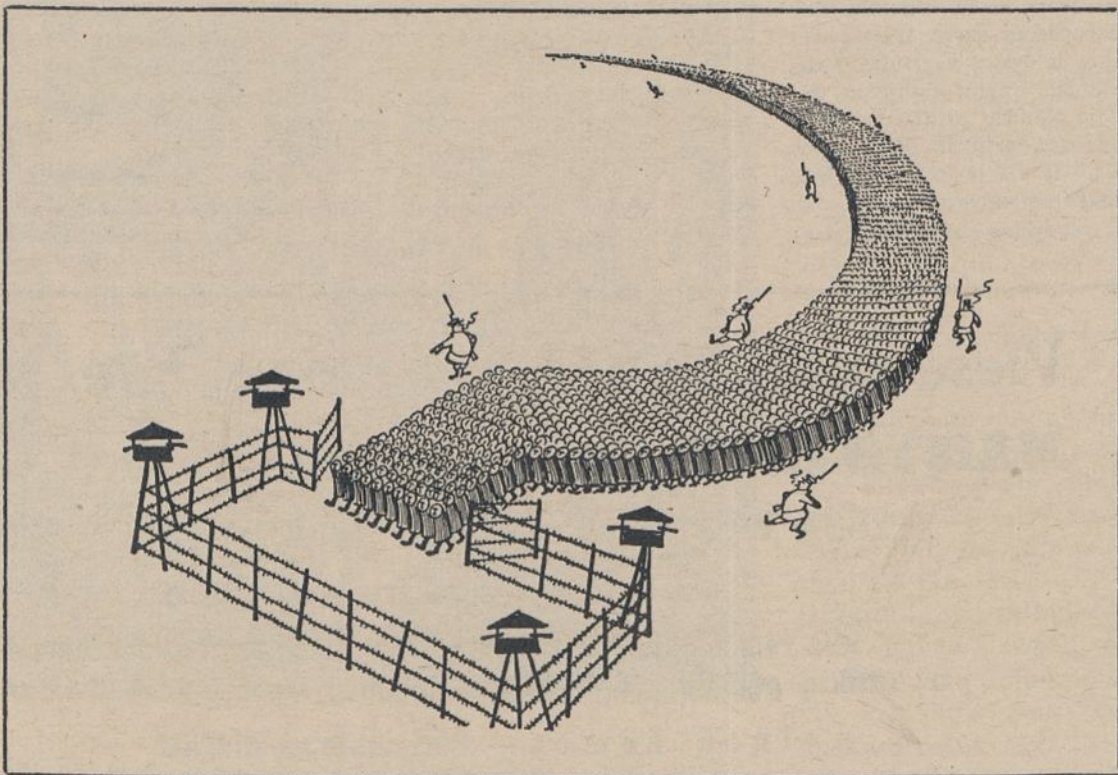
Dėl susilpnėjusio regėjimo, monarchas nepastebėjo išvykdamas, kad samokslas pakeitė režimą buvo čia pat už durų. Per vieną naktį sostinė Kabulas pakeitė režimą: karalius buvo pašalintas iš sosto, paskelbta respublika. Žaibiško perversmo nesitikėjo nė suokabininkai. Taip lengvai pavyko nušalinti karalių, užsisėdėjusį soste keturiasdešimt metų.

Kabulo radijo pranešimai iškuoneveikė pašalin to monarcho režimą ir iškilmingai deklaravo demokratinės respublikos įsteigimą.

Paviršutiniškai pažvelgus Afganistano respublikos įsteigimas buvo nukopijuotas Graikijos pavyzdžiu. Bet taip nėra. Jungtinių Amerikos Valstybių pripažinimo iki šiol negavo. Valstybės departamentas itinargiai stebi naująjį demokratijos žingsnį. Sovietų sąjunga, per dvidešimt metų investavusi Afganistane pusantro bilijono do-

(Nukelta į 2 psl.)

Dar šimtais tūkstančiais tebevaromi žmonės į koncentracijos stovyklas...

AFGANISTANAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

lerių, pripažino naują, revoliucinę vyriausybę be matant. Indija su savo pažinimu atskubėjo Sovietinės Rusijos įkandin. Šiuos milžinus pasėkė Turkija, Bangladešas, Jemenas. Pirmomis savo egzistencijos dienomis revoliucinė, arba tikriau sakant perversminė Afganistano vyriausybė jau sulaukė savostambiųjų kaimynų respekto. Šita Afganistanui svarbiau už tolimų Amerikos ar Europos valstybių pripažinimus. Padėtis Afganistane, kaip skelbia Maskvos TASS, "normalizavosi". Krašte angliškai leidžiamas "Kabul Time" tuo tarpu yra vienintelis ir gana nepatikimas šaltinis ką nors patirti apie poperversminį Afganistaną. Sužinojome, kad kontroliuojamos kainos; kad gyventojai siunčia vyriausybei sveikimo telegramas.

Tos naujienos yra poperversminio periodo gražinimas. Krašto ūkis natūralus, produktų rinkų kaip ir nėra. Gyventojai beraščiai, niekad aktyviai nedalyvavę krašto valdyme. Naujienų pobūdis labai familiariškas tiems, kas žino, kaip da romi... "liaudies frontų" suplanuoti perversmai. Sovietų Rusijos prielankumas naujai vyriausybei atidengia ir "demokratinės respublikos" atsiradimo priežastį ir galres, kurios bus paskelbtos arba parodytos, pradėjus ryškesnę Afganistano užsienio politiką.

Kol Amerika rūpinosi Pietryčių Azijos skauduliais, režimų įtvirtinimais, kariavo ir aukojosi sukuriamam blefui: Vietnamo, Laos ir Kambodijos išlaisvinimui, Sovietai be šūvio išidėjo į savo kišenę milžinišką Afganistano teritoriją. Sovietams reikalingas perversmas buvo pilna žodžio prasme Amerikos pramiegotas. Pažvelgus į žemėlapi, matyti, kad tikta nedidelis žemės ruožas dabar skiria Sovietinės įtakos sferą nuo prasiveržimo į Indijos vandenyną.

Indijos vandenynas yra senų seniausias carų Rusijos siekis. Dabar šiame vandeninyje sovietų karo ir prekybos laivai skrodžia bangas, bet neturi stambių uostų. Sovietų Rusijai žūt būt reikalingi Indijos vandenyno prietiliai. Ir tų prietilių link Afganistano perversmas atidaro galimybių vartus.

Nenorime spekuliuoti prielaidomis. Jos visados įvairios savo forma. Išėjimui į Baltijos jūrą sovietai parengė Savitarpės pagalbos sutartis su Pabaltijo respublikomis. Išėjimui į Indijos vandenyną reikia dar peržengti skurdžios Beludžistano provincijos plokštakalni. Koncesijos būdu išvesti geležinkeliai lengvai išsprendžia problemą.

Afganistano perversmas turi didžiulę reikšmę "karo prieš komunizmą" strategijoje. Geopolitinė Afganistano padėtis prie Indijos vandenyno gali būti lyginama su Pabaltijo kraštų geopolitine padėtimi prie Baltijos jūros. (rd)

KOMISARO BERIJOS
GYVENIMAS IR MIRTIS

IŠTRAUKOS IŠ KNYGOS RECENZIJOS

Š.m. pradžioje National Review žurnalas recenzavo nesenai knygų rinkoje pasirodžiusią knygą apie Berijos gyvenimą ir galą. Kadangi Berija yra labai atsakingas už Lietuvoje vykdytą genocidą, manau, kad ir Dirvos skaitytojams gali būti įdomu apie šį išsigimėlių pasiskaityti.

Visiems besidomintiems sovietiškuoju komunizmu yra pravartu pasiskaityti Thaddeus Wittlin knygą, "Komisaro Lavrentijaus Pavloviciaus Berijos gyvenimas ir mirtis".

To veikalo recenzentas sako, kad tarp XX-jo amžiaus pabaisų Berija užima ypatingą vietą: jis buvo visiškai fiziškai sveikas ir darbingas individas ko negalima pasakyti nei apie Staliną nei Hitlerį; tuo labiau apie Himmlerį. Jis net buvo inteligentiškas ir drąsus; ne toks psichopatas, kaip kad prieš jį buvusieji Jagoda, Ježovas ir Džeržinskis. Berija yra buvęs tikras "savo amato" virtuožas. Jis užbaigė "sekmingai" masiškų valymų periodą, kuris beveik sunaikino bolševizmą. Nėra jokios abejonės, kad "didysis valytojas" ir toliau tęsė sistemingas žmogžudystes, bet jie neaikvojo rublių perveždamas savo aukas, iš lėto, į tolimas mirties stovyklas: jis likviduodavo nelaiminguosius labai pigiai -- kulka į pakaušį tekainavo SSSR režimui vos tris kapeikas...

Berija savo gyvenimą prisitaikė prie neapykanta apsesto paranoiko. Jis yra buvęs ideologiškas ir morališkas cinikas, - supuvėlis ir į jo valdomą MVD jis įvedė visokias šnipinėjimo ir infiltravimo operacijas. Lygiai kaip ir Stalinas, Berija taip pat yra buvęs caristinės Ochrankos agentu. Būdamas artistišku patalkūnu ir sekingu "buržuazijos prispaukėju", jis jau 20-ųjų metų laikotarpyje į save atkreipė Stalino dėmesį. Konkuruojančius su jo padėtimi jis stengdavosi anksčiau likviduoti, negu jį pasiekdavo jų kerštas. Jis taip pat pasitarnavo Stalinui, pašalinamas daug liudininkų žinojusių apie Stalino praeitį: šis pasitarnavimas jam daug padėjo sustiprinti savo padėtį Stalino šešėlyje. Jis taip pat padėjo Stalinui sufabrikuoti pastarojo autobiografiją, apie vado gyvenimo pirmuosius dešimtmečius: Berija taip pat prižiūrėjo garsios - pirmosios kompartijos istorijos išleidimą. Jo pasitarnavimai, manipuliacijos ir idėjos Stalinui buvo taip puikūs, kad "vadas" savo parapijietį paskyrė, MVD komisaru.

Manoma, kad Berija yra buvęs apsigimęs psichanalitikas, mokėjęs suprasti savo boso (Stalino) svajas ir siekimus.

Ir po to kai jis buvo paptupdytas į Liubianką, jis vis tik sugebėjo paveikti Stalino megalomaniškus jausmus ir visokeriopą neapykantą. Jis stengėsi įtikinti Staliną apie jam grėsiantį nužudymo pavojų, sugebėdamas jį paversti visišku kvailiu, netinkančiu valdyti SSSR.

Nežiūrint jo padėties Stalino šešėlyje jis tapo per daug galingas ir tai beveik jam atnešė Stalino kerštą. Stalinas buvo taip užsiėmęs anti-semitizmu, kad išlįs neapykantos srovę Berija pateko pats savaime: buvo surasta, kad Berijos motina buvusi dalinė ar pilna žydė. Be to, jam grėsė ir tiesioginiai: jo jėgos bazės Trans-Kaukazija ir Čekoslovakija buvusios sugriautos dėl tų vykusių "valymų". Be to jo padėtis saugumo aparate buvo susilpninta, užkrovus ant jo pečių naujas pareigas, ypač atominės energijos srityje. Tuo metu taip pat Molotovas, Mikojanas, Vorosilovas, Kaganovičius ir Chruščiovas visi buvo bėdoje. Tačiau Berija nujautė, kad 1952 m. valymai yra tapat ir prieš jį nukreipti. Ir tik staigi Stalino mirtis jį išgelbėjusi nuo trijų kapeikių vertės šūvio į pakaušį...

Stalino staigios mirties priežastis buvo ir lieka neišsprendžiama mįslė. Knygos autorius prileidžia, kad "galimas dalykas, kai atėjo reikiamas momentas Berija smogė savo vadui kirviu. Ar tikrai Berija pasinaudojo tokiu momentu? Niekas į tai dar negalėjo at-

Bolševikinio arimo "Vaga"

Kiekvienas bolševikinis leidinys noriai šneka apie vagas, Bulves ar runkelius sodinant tiesios ir purios vagos yra žemdirbio pasididžiavimas. Korespondentai, visad miestiečiai, noriai lanko kolūkius, rašo apie tiesias, švarias vagas, tiesiamas į komunizmo viziją ir gauna už tai kelionpinigius. Vaga yra magiškas žodis tarybinio korespondento leksikone...

Nenuostabu, kad stambiausią leidyklą ok. Lietuvoje pavadino "Vaga". Tas magiškas, žemdirbiškas žodis tinka bolševikinio komunizmo pasėliams. "Literatūros ir meno" korespondentė Marina Baublienė gavo pavedimą kai ką parašyti apie vagą. Ne apie žemdirbišką vagą kolūkyje, bet apie leidyklą "Vaga", kuri veikia Vilniuje. Korespondentė skyrė trejetą klausimų leidyklos vyriausiam redaktoriui Kaziu Ambrasui, gavo jo platokus atsakymus ir ta medžiaga pripildė leidinio puslapį. Iš čia ir mes semiamės žinių apie leidyklą.

Leidyklos redaktorių nusa-

kė formalius davinius apie darbą, siekius, tiražus, apie darbą apimtį. Eiliniam turistui iš "buržuazinio" užsienio daviniai atrodo tikrai imponuojantys. Per metus leidykla išleidžia 330-340 leidinių. Tai beveik kasdien po leidinį. Bendras leidinių tiražas siekia 6 milijonus egz. Tai beveik du leidiniai kiekvienam krašto gyventojui. Poezijos knygų tiražai -- 10,000 vnt. Proza eina plačiau -- 15,000 egz. Kai kurios knygos pasiekia 30,000 egz. Muzikos leidiniai siekia iki 1,000 egz. Didesnė leidinių dalis yra knygų vaikams. Jų tiražai siekia 70,000 egz. Ši medžiaga sudaro liuto dalį bendrame leidyklos tiraže. Juk vien tikrai tuzinai vaikų knygelių, po 50,000 egz. kiekviena, sudaro šesius šimtus tūkstančių.

Leidyklos leidiniai sandėliuose neužsiguli, tvirtina redaktorių. Knygos eina į pirkėjų rankas. Knygas, deja, išgaudo "snobai", sako redaktorių. Apie "snobus" redaktorių kalba ir daugiau. Tai, atrodo,

Ju pačių akimis...

Neturtinga žaipos objektais ok. Lietuvos karikatūra, besirodanti periodikoje, Karikatūristai neturi teisės "traukti per dantį" režimo šulį ir sovietinės aukštumėnės. Tokias privilegijas turi tik tai laisvos spaudos karikatūristai, Tačiau okupuotos Lietuvos karikatūra gyvai atvaizduoja buitines mažo žmogelio ydas ir negandas. Karikatūra ten savo žaipos objektais ima girtuokliavimą, sukčiavimą, pareigų aplaidumą, statybos ir ūkiško tvarkymosi negalimumus... Tai medžiaga pažinti sovietinę buitį, demaskuojanti režiminę ir kvailingą propagandą. Tad: nauja Dirvos skiltis -- JU PAČIŲ AKIMIS.

PAGARBA BOSUI...

— Ar pasiūti, Margi!! Malai, kad tai ne vagis, o cecho meistras...
Juozas BUIVYDAS

sakyti". Tačiau Wittlino paaškinimas yra kur kas geresnis negu visi kiti prieš tai buvusieji. Tik gaila, kad autorius šireikalą nėra giliau ir smulkiau dokumentavęs. Tačiau Sovietų oficialių įstaigų tyloje šioje byloje teikia tokia Wittlino prielaidai dar daugiau patikimumo, rašo recenzentas Stefen T. Possony.

Rašydamas šį veikalą autorius apklausinėjęs daugybę liudininkų, netų kurie patys yra kelis metus praleidę Vorkutoje. Visa knyga yra gausiai dokumentuota.

Išleido McMillan knygų leidykla. 566 psl. \$12.95. (br.a.)

kažin kokia nauja ir kenkėjiška pirkėjų kategorija. Tai žmonės, kurie superka knygas "be reikalo". Mat, specifika sovietinės rinkos padėtis neleidžia žmonėms investuoti rublių pertekliaus. Rinkoje nuolatinis prekės deficitas. "Snobai" superka knygas! Padėtis panaši į nacių okupuotos Lietuvos laikus, kada žmonės išpirkdavę knygas, nes... nebuvo ko pirkti! Tokia, tenka manyti, yra ta plėkiamoji "snobų" grupė.

Tektų džiaugtis, kad vienai ar kitai, knyga masiškai eina į žmones. Bet Kazio Ambraso atsakymai į kitus žurnalo klausimus sukelia nusistebėjimą. Redaktorių prabyla apie... "idėjinę" knygų leidimo pusę. Ambrasas sako: "visa tarybinė literatūra, visi jos žanrai, visos formos, visa emocinė ir garsinė gama, visos spalvų ir nuotaičių spektras, žodžiu -- visa, kas idėjiška, aktualu, komunistiškai kryptinga ir talentinga, gimsta ant tarybinio rašytojo stalo, visa tai padeda ugdyti mūsų visuomenės charakterį, valią, komunistinę moralę, pareigas ir atsakomybės jausmą, t.y. tokią asmenybę, kuri būtų pajėgi įgyvendinti partijos keiliamus komunizmo statybos uždavinius".

Štai tau, bobute, ir devintinė! Nušėitva ir mūsų džiugesys, kad knyga masiškai eina į žmones. "Vagos" leidyklos redaktorių prabilo šabloniškiausio, agitacinio "Laikas ir įvykiai" žurnaliuko agitatoriaus posakiais.

Literatūra Kazio Ambraso sampratoje tėra... talka "komunizmo statybai". Senas, nuvalkiotas Stalino posakis, kad literatas privalo būti žmogaus dvasios inžinierius, nukreipias tos "dvasios" polinkius į "komunizmo statybą", vėl atrajojamas lietuviško politruko lipose. Tarp suprantamas tas režimo dėmesys leidyklai, kuri parūpina medžiagą "komunizmo statybai". Šeši milijonai egzempliorių bendro leidyklos tiražo imponuojančiai skamba.

Bet iš kitų šaltinių sužinojome, kad šis imponantiškas skaičius yra tik popieriuje ir tikro-

vėje, ant knygų pažymėti tiražai reiškia tik leidimų tokį skaičių spausdinti, jei... bus surasta popieriaus. Nė viena knyga neatitinka skelbiamam skaičiui. Štai kodėl, Vilniaus ar Kauno knygynuose reikia "eilutėn" stoti, nes kitą dieną tos knygos jau neberasi. Lentynoje tiek nedaug iš statoma. (apž.)

AUTOMATICS

We are currently seeking an experienced person to set up and operate a battery of single spindle screw machines working with stainless and alloy materials. We have top new pay rates and industry leading benefits for the right person. Call or apply in person to

Chandler Products

1491 Chardon Rd.
Euclid, O. 44117 216-481-4400
An Equal Opportunity Employer (61-64)

TOOL MAKERS —
JOURNEYMEN
AND
QUALIFIED APPRENTICES
EXPERIENCED — On small exacting work desired.
MACHINISTS OR SET-UP
MEN
CAPABLE — Of using precision tools and understanding blueprints.
APPLY
TRIPLE A TUBE, INC.
470 BECK RD.
JONESVILLE, MICHIGAN
317-849-9945 (60-69)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
1ST CLASS SKILLED
ENGINE LATHE HANDS
MILL HANDS
Must be able to set up work from blue prints and close tolerance work. Day and Night shift. 58 hour week minimum. All fringe benefits.
WELDMATION INC.
31720 STEPHENSON HWY
MADISON HEIGHTS, MICH.
(60-67)

TOOL MAKERS
For progressive dies, fixtures, close tolerance machinery
also
GRINDERS
close tolerance OD-ID.
Steady work for qualified men and full benefits. Apply call or write
SPRING TOOL CO.
P. O. Box 625
Schoolcraft, Mich. 49087
616-679-5276 (61-65)

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTU • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

PAGARBA PASIRYŽUSIEMS IR IŠTESĖJUSIEMS

Gyvenime būna ir skaisčių momentų, kada didelis užsimojimas, ne mažesnis nei pastangomis nugalėjus pradinius sunkumus, išsikovoja visuotinį pritarimą, palaipsniui išsklaido sunkiau įtikinamųjų abejingumą ir baigiamas taip, kaip buvo pradininkų užsimota. Taip atsitiko su naujaisiais Clevelando Lietuvių Namais, kurių iškilmingas atidarymas visu intensyvumu rengiamas, su jam prideramu orumu įvykis ateinančių savaitgalį ir užtruks net tris dienas. Įvykis nepaprastas. Clevelando lietuvių visuomenė praturtėja sava pastoge, kur galės koncentruotis jos visuomeninis bei kultūrinis veikimas. Tolimesnė vietoje gyvena lietuvių tuo taip pat džiaugiasi ir siunčia savo sveikinimus tiems, kurie bet kuo prisidėjo, kad ilgų metų planavimas pagaliau taptų realybe. Lygia dalimi clevelandiškiečiai džiaugiasi, kad ir kitose vietose lietuvių stipriai įmina savo pėdas šios šalies žemėje.

Ateinančio savaitgalio iškilnėse bus ne tik pasidžiaugta užbaigtu dideliu darbu. Bus, kaip tokiu atveju pridera ir įmanoma, pagerbti namų statybos vykdytojai ir talkininkai, be kurių atsidėjimo ir pasiaukojimo gal ir šiandien mūsų modernaus pastato vietoje būtų tebestovėjęs namelis, be laukias nugriovimo. Jie tokios pagarbos tikrai verti, nes be jų Clevelando lietuvių kolonijoje visuomeniniams reikalamis renkamos ir gausiai sumetamos lėšos vargu kada būtų taip su-

stiprinusios kolonijos vieningumą, kaip tai įvyko šiuo metu, mūsų žmonių besiryžtant daugiau ar mažiau kompaktiškai susitelkti kurioje nors Clevelando didmiesčio dalyje.

Tatai atsitinka bene trečiąją kartą paskutinių keletos dešimtmečių būvyje. Pirmą kartą, kaip dar senesnieji vietos žmonės prisimena, lietuvių gyvenimas sukosi apie dvidešimt antrąją gatvę ties St. Clair Ave. Po to palaipsniui buvo persikelta į dabartinės Sv. Jurgio lietuvių parapijos rajoną prie Superior Ave., iš kur jau kraustomės į trečiąją vietą -- prie rytinės 185-sios gatvės. Tasai trečiasis kraustymasis prasidėjo senokai, bet sustiprėjo ir paskubėjo, kada spalvotųjų spaudžiamų žmonių ėmė ieškoti ramesnės ir saugesnės vietos, o lietuviams suprojektavus ir savomis pastangomis pasistatydinus populiariai vadinamos naujosios parapijos gražią bažnyčią, didžiulę salę ir modernią mokyklą, toji miesto dalis tapo lietuviškuoju Clevelandu. Jos lietuviškumą dabar žymiai sustiprina ir visiems kitiems dar daugiau pabrėžia naujieji Clevelando Lietuvių Namai.

Lietuvių Namai iš dalies naudojami jau dabar. Netrukus pradėsime juos visu šimtu procentų išnaudoti lietuviškiems reikalams. Ateitis graži, bet klystume manydami, jog nerūpestingas gyvenimas gali prasidėti jau su tų namų statybos išbaigimu. Iškilis nauji rūpesčiai, ligi

šiول tik nujausti: kaip juos galutinai išmokėti, kaip juos užpildyti, nekalbant jau apie eilę kitų smulkesniųjų.

Ne paslaptis, kad namų statyba pareikalavo daug lėšų, kurių didelė dalis jau sutelkta, bet lieka dar nemaža sutelkti, kad jų nesunkintų terminuota skola. Tos skolos išmokėjimas -- tai jau grynai visos Clevelando lietuvių kolonijos pareiga. Kiek toje kolonijoje lietuvių ar lietuviškos kilmės žmonių, šiandien niekas nežino. Jų skaičiaus nustatymą sunkina lietuvių vadybų išsibarstymas plačiose miesto ribose. Viena tik aišku, jog jų yra kelis kart daugiau, negu bet kurie lietuviški parengimai vienon vieton sutraukia. Atsargiausiai spėliodami, galėtume ne klysdami tvirtinti, jog Clevelande neblogai išgyvenusių lietuvių yra tiek, kad jie prie gerų norų galėtų išlaikyti ne tik abi lietuviškas parapijas, bet ir naujųjų Lietuvių Namų statybos paliktas skolas be didelio vargo išmokėti. Čia jau visų gyvųjų lietuvių reikalas. Ne tik reikalas, bet ir tautinės savivarbos dalykas. Dar daugelis tokių kurie iki šiol vienais ar kitais sumetimais dėsė, ar tokių, kurie yra numatę čia savo amžių nugyventi, kaip mes tikime, artimoje ateityje pasirodys bendram lietuvių kolonijos gerbėjui jautresni ir dosnesni negu iki šiolie. Stenkimės ir išmokime prie jų prieiti, kad jų įnašas padėtų išmokėti statybos paliktas skolas ir tuo pačiu padarytų lietuvių tikraisiais tų namų savininkais.

Kitas dalykas -- tai naujųjų namų užpildymas. Didieji parengimai ir minėjimai, aišku, juose netilps. Bet visiems mažesniesiems suėjimams tai bus idealiausia, lengvai pasiekiamą ir visus patogumus teikianti patalpa. Linkėtina, kad juose virte virtų lietuviškasis gyvenimas su koncertais, sporto rungtynėmis, nuolatinėmis reorganizacijomis, susirinkimais, posėdžiais, pagaliau ir šeimyniniais pobūviais. Mes daugiau negu tikri, kad namų administracija tam sudarys prielankiausias sąlygas, o visi kiti jaus ne tik pareigą, bet ir malonumą naujaisiais namais savo parengimams ir poreikiams naudotis.

Ir jeigu prie viso to

SĖKMĖS EUROPOJE!

Sportininkai pasiruošę. Dar dienelė kita ir jie Europoje. Ten jų laukia netik mūsų senutės Europos svetingumas, bet ir kietos kovos sporto aikštėse. Ten ir vėl po daugelio metų nuskambės Lietuvos vardas sportinės spaudos puslapiuose.

Mūsų moterų tinklinio ir vyrų krepšinio rinktinės išvyksta ambasadoriškai. Nėra abejonės, kad šiandien, sujauktoje pasaulio situacijoje sportas tapo geriausia ir šmaikščiausia propagandine priemone. Užtat reikia tik sveikinti mūsų sportinę vadovybę, pasiryžusią įnešti nepaprastą indėlį į Lietuvos vardo propagavimą. Gi mūsų lietuviškai visuomenė, visos sporto šeimos vardu, išreikšti nepaprastą padėką už sportininkų žygio įvertinimą ir už atskubėjimą talkon savo gausiomis aukomis. Kad ši sporto išvyka bus realizuota užtikrinu nepaprastu visuomenės dosnumu. Sportininkai džiaugiasi, jog jie nebuvo palikti našlaičiais ir labai didžiuojasi, kad užnugaryje su visokeriopa parama nuolatos budi visuomenė. Galima jau dabar drąsiai tvirtinti, kad mūsų visuomenės abi rinktinės savo pasirodymu Europoje neapvils. Šią garantiją laiduoja mūsų rinktinę lietuviškas sąmoningumas ir ryžtingas sportiškumas.

Stebint rinktinę pasirošimą išvykai, galima jausti, jog jų vadovai savo išpareigojimus suprato ir savo darbą atlieka sąžiningai. Rinktinės yra tvirtose rankose.

Tad ko gali tikėtis mūsų visuomenė iš abiejų rinktinę Europoje?

Visų pirmausiai -- kovos. Kovos ir ryžto niekam nepasiduoti. Jokiu būdu neišsivaizduoju, kad šios mūsų rinktinės pažemintų lietuvių vardą, kuris yra nepaprastoje aukštumoje; ypač prancūzų tarpe.

Nešaudau iš tuščio šautuvo kai kalbu apie rinktinę pajėgumą, o remiuosi žinovų nuomonėmis. Štai, sakykite, tinklinio rinktinės vadovas Ž. Žiupsnys tvirtina, jog rinktinė "yra gero lygio". Gi rinktinės treneris R. Babickas Žiupsnui pritaria ir sako, kad mūsų moterų rinktinę prilygsta vienoms geriausių šio krašto moterų tinklinio komandų.

Visa rinktinė yra nebloginai išbalansuota, tačiau jos stiprybė remsis atrodą, ant ketverto pečių. Šios ketveriukės pasirodymas labai dažnai ir lems visos rinktinės stiprumą. Toje ketveriukėje tenka paminėti tris

kirtikes: R. Čyvaite (be-
ne geriausiaji iš trijų),
R. Yerkas ir J. Staškū-
naitę, o iš kėlikų išsi-
skiria savo pastoviu kė-
limu N. Bernardzikaitė.
Nuo šios ketveriukės žai-
dimo dažniausiai priklausys ir viso vieneto pasirodymas.

R. Čyvaite

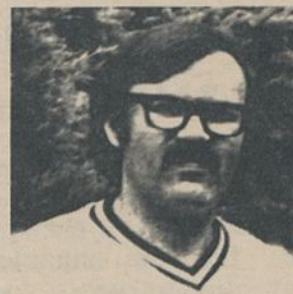
R. Yerkas

J. Staškūnaitė

N. Bernardzikaitė

JONAS ŠOLIŪNAS
Dirvos spec. korespondentas

sia iš visų. Šitą savo tvirtinimą jie remia (savo nevertu grašiu pritariu) tuo, jog dabartinė rinktinė yra daug geriau išbalansuota. Jei Pietų Amerikon ir Australijon vykusios rinktinės rėmėsi dažnai tik 2-3 žaidėjų tvirtumu, tai trečioji galės bazuotis jau net devynetu ar dešimčia vyrų. Gi žinant Europos krepšinio lygį ir jo šurkštą, fizinį žaidimo stilių, atrodo, jog tas puikus rinktinės balansas garantuos netik gerą pasirodymą, bet kartu atneš ir nevieną pergalę.

Visdėlto, to išbalansavimo atžvilgiu manasis bus kuklesnis. Man atrodo, kad mūsų krepšinio rinktinė labai dažnai remsis taip pat ketveriuke; trys iš jų puolime, o vienas ir gynime.

Puolime remsimės greičiais ir fiziniais išvermingais L. Jesevičium, E. Modestu ir M. Baškausku, o gynime -- mūsų pasididžiavimu, geriausiu Australijos olimpinės krepšinio rinktinės žaidėju, Edvardu Palubinsku.

L. Jesevičius

E. Modestas

Tiesa, krepšinio vietos centro pozicijoje bus kiek silpnesnis dėl mūsų didžiųjų, Puidoko ir Mažeikos, nepatyrimo. Tačiau čia mažesnieji -- Šilingas ir Jesevičius aukščio trūkumą turėtų išpirti gerais kamuolio nuėmimais ir greičiu.

Benurai mūsų rinkti-

(Nukelta į 4 psl.)

Lithuanian Village Inc. direktorių tarybos nariai. Sėdi iš kairės akcijų sekr. Stasys Mačys, ir vykd. vicepirmininkas Zenonas Dučmanas, kuris laikinai eina ir klubo vedėjo pareigas. Stovi -- iš kairės klubo vicepirmininkas Jurgis Malskis ir bendrovės pirmininkas Juozas Stempušis, kuris vadovavo naujųjų namų statybai.

naujieji Lietuvių Namai paskatintų tautiečius gausiau kurtis jų aplinkumose, tada trečiasis Clevelando lietuvių kompaktinis išikūrimas būtų ir sustiprintas ir užtikrintas. Tada, gal po daugelio metų, dar kartą pripažinsime, jog tikrai pagarbos verti buvo tie, kurie pasiryžo ir tą savo pasiryžimą ištesėjo. (al)

20 METŲ NUO PROFESORIAUS JONO K. ALEKSOS MIRTIES

Buvęs universiteto profesorius ir valstybininkas, J. P. Aleksa, mirė 1953 m. žiauriose gyvenimo sąlygose, kanikinio mirtimi, Sibiro ištrėmimo.

Kažkur Tomsko gubernijoje žymi jo kapą paprastutis, iš dviejų lentgalių sukaltas kryželis, su išpiaustyto užrašu: "Jonas Aleksa".

Apie prof. J. P. Aleksos likimą tiesiai iš Sibiro gavau žinių tik 1958 m. pabaigoj. (Ligi tol apie jį nieko nežinojo netgi sesuo, gyvenanti Chicagoje).

Iš Sibiro viena tremtinė, Nepr. Lietuvoj buvusi mokytoja, o tuo metu -- miško darbininkė ištrėmimo -- šitaip manparašė:

"... Matau vaizduotėje praeitį, o ji -- tokia žiauri ir baisi. Tuomet, kaip ir šiandien, pas mus buvo švenčiama darbo žmonių šventė. Tada gavau pirmą siuntinį iš nežinomo žmogaus. Mes keturi ir prof. Jonas Aleksa, mirkėm sukorius vandenyje, valgėm ir buvom laimingi. Paskiau dar daug kartų nežinomas gelbėjo mus siuntiniais. Jam gili mūsų padėka mūsų širdyse.

"Prof. J. Aleksa, mūsų išlaikomas, išgyveno trejus metus. Dalijomės su juo, ką turėjom. Dažnai mudvi su mama likdavom nevalgiusios, bet kad būtų užkandės jis ir nealkani vaikai. Tais momentais aš džiaugiuosi ir esu laiminga, kad galėjau pagelbėti dirbti nebegalinčiam seneliui.

"Prof. Jonas Aleksa Sibire mirė 1953 m., turėdamas 74 m. amžiaus. Jis profesorius Lietuvos universitete ir buvo Žemės ūkio ministeris. "Kreipiausi dėl paramos į savuosius Lietuvoje. Labai jautriai atsiliepė studentija. Ypač tie studentai, kurie studijavo ir turėjo kokia nors tarnybas. Gavę algas, skirdavo truputėlį ir prof. J. Aleksai.

"Labai jaudindavaus, kada jis artindavos prie manęs su padėka už kokią nors paramą arba rūpestį.

-- Nereikia, profesoriau, -- iš tolo šaukdavau, -- juk mes visi -- vienos žemės vaikai. Tai buvo ir liks neužmirštančiai jaudinančios vandenelės. Šiandien padė-

Prof. J. Aleksa, buvęs Lietuvos žemės ūkio ministeris, bolševikų ištremtas į Sibirą, mirė 1953 m. Nuotrauka daryta 1951 m. Sibire.

tis kiek geresnė. Mes, galima sakyti, jau pavalgę ir šiaip taip apsirengę, Galėtume ir jį geriau mylėti ir vaišinti. Deja, jo jau nėra.

"Pirmieji metai buvo labai sunkūs. Jei ne siuntiniai iš gerų nežinomų žmonių, vargu, kas būtų likę iš mūsų gyvi..."

Šitokiais jaudinančią realybę nusakančiais žodžiais 1958 m. rašė man anoji tremtinė mokytoja, kuri šiandien grįžusi į pavergtą Lietuvą, o tremtinys, buvęs Ministeris ir profesorius J. Aleksa -- tebeilsina savo kaulus Sibiro pusnyuose...

Prof. Jonas Pranas Aleksa buvo gimęs 1879 m. gruodžio 21 d. Mokėsi 1891 - 1900 Marijampolės gimnazijoje, nuo 1900 iki 1904 m. -- Maskvos universitete. 1902 m. už kovas prieš carą buvo laikytas Maskvos, Varšuvos ir Kailio kalėjimuose. 1904-1907 studijavo Maskvoj sociologijos ir 1914 - 1915 m. Varšuvoj aukšt. žemės ūkio m-kloj agronomijos ir zootechnikos mokslus.

JIS VISIEMS OKUPANTAMS NETIKO

Ir rudieji okupantai prof. J. Aleksą buvo ištrėmę. Kai vokiškieji naciai pradėjo siautėti Lietuvoje, likviduodami laikinąją Lietuvos vyriausybę, "atnacionalizuodami" lietuvių turtus ir žemes, bet jų negrąžindami tikriesiems savininkams, o pasilikdami sau, eskterminuodami žydus ir t.t., pirmasis, kaip buvęs Seimų atstovas ir vyriausybės narys, į tai reagavo prel. Mykolas Krupavičius.

Daug įvairių, išradimų būdų naudojama lėšoms visuomeniniam reikalui sukelti. Aukų lapai, žmogus į žmogų, principu. Vienas prašo aukoti, kitas įrašo savo auką į aukų lapą. Vieši vajai, kur organizatoriai kviečia vajuos tikslui pritariančiuosius remti vajų, aukoti. Čia personalinis momentas išjungtas, aukojatas, kurį pasiekia vajuos atsišaukimo žodžiai.

Kiek sudėtingesnis lėšų telkimo būdas yra loterija. Lėšų telkimas loterijoje paremtas tam tikru psichologiniu žaidimu. Tai atsitiktinė kompensacija aukotojui. Auką netenka grynai altruistinės reikšmės ir tapma mažu, kukliu "laimės ieškojimu". Tam tikras aukotojų, loterijos bilietų emėjų nuosimtis atlyginamas laimikiais. Tie laimikiai, kartais, nepalyginamai vertingesni už loterijai duotą auką, už nupirkto bilieto kainą.

Žaidimas laimėti visad pelningas: lošimo namai ir daiktinė loterija, savo principu yra tas pat. Piniginės loterijos daugelis JAV valstijų net neleidžia steigti. Galvojama, kad tai yra nemoralu. Galvojimas aiškiai nevykęs, nes arklių lenktynės sukelia daugiau aistrų ir azarto, kaip kad valdžios tvarkoma piniginė loterija.

Tuo tarpu dar leidžiamos visuomeniškiems poreikiams remti daiktinės loterijos ir lietuviai kartais tuo pasinaudoja, net ir į laimikių lentyną padėdami stambius objektus, iki automobilio imtinai! Stambus loterijos laimikis yra atrakcija, platinimo bilietų platinimo laukas. Loterijos rėmėjų ratas praplinta į kitataučių visuomenę. Šitaip ir kitataučiai paremia lietuvišką reikalą.

Dažniausia gi lokalinės daiktinės lietuvių or-

pavičius, parašydamas okupantų generaliniam komisarui Kaune du memorandumus, kuriuose buvo iškelti okupacinių organų neteisėti ir nepateisinami veiksmai. Gi trečias memorandumas tam pačiam komisarui buvo įteiktas su trimis parašais: buv. prezidento K. Griniaus, buv. Žemės ūkio ministerių: Jono Aleksos ir Mykolo Krupavičiaus.

Visa tai pasibaigė tuo, kad K. Grinius buvo iškraustytas iš Kauno ir apgyvendintas tėviškėj Sasnavos parapijoje. Krupavičius ir Aleksa 1942 m. gruodžio 5 d. -- buvo išgabenti į Vokietiją. Pradžioje jie buvo kalinami, vėliau -- internuoti. Iš hitlerininkų globos M. Krupavičių 1945 m. balandžio 25 d. išlaisvino atėjusieji amerikiečių kariuomenė, o Joną Aleksą -- nusilpusį ir išvargusį -- nepajėgusį bėpasiitraukti tolyn, de, užklupo vėl pirmieji "išlaisvintojai" -- bolševikai ir išgabeno į Sibirą, kur tas senelis turėjo mirti ir gulėti svetimoj šalčio nuolat sukaustytoj, žemėj...

Pranys Alšėnas

LOTERIJOS IR JŲ LAIMIKIAI

ganizuojamos loterijos pilnos niekingais laimikiais. Tai virtuvės indai kiemo ar pievos tvarkymo padargai, lempos, sunkai gaminti įrankiai, šluotos iki ... dantų šepetukų! Šiems daiktams, kuriuos ir patys loterijos organizatoriai vadina "chlamais", gauti reikiama išleisti tam tikrą dolerių sumą, rūpestingai apskaičiuojant pajamas už išplatintus bilietus.

Loterijos laimikių "chlamui" pirkti reikia pinigų ir kyla klausimas, kodėl loterijai reikia pirkti "chlamą"? Lietuviškų loterijų iniciatoriai turi pagaliau pastebėti, kad laimikiai turi būti lietuviško meno ar tautodailės objektai. Paimkime skautus: kiek daug dailių savo darbėlių jie pasiūlo per Kaziuko mugės! Argi negalima iš anksto su jais susitarti, atitinkamai juos paremti ir loterijos laimikiais paleisti jų puikiuosius darbelius?

Platefese prasme, laimikiais turi būti mūsų dailininkų ir skulptorių kūriniai, tautodailės mokovų dirbiniai, audiniai, lietuviški gobelenai, takeliai, lėlės...

Tai yra neišsėmiami loterijos laimikių aruodai.

O kur gi knyga? Stam-

besnėje loterijoje galima masinti netgi pilnu Lietuvių Enciklopedijos komplektu, stambiais leidiniais, kuriuos brango, kaip pirkti. Paskiros knygos yra be galo parankus objektas laimikių sąrašus sudaryti. Gali būti laimikiais dargi periodinių leidinių prenumerata...

Savo metinės loterijos progomis Dirva ir Vilties leidykla gausiai paskleidžia lietuviškus leidinius patrauklių laimikių sąrašė.

Žaidimas savo laimės igeidžiu, loterija, ypač ki proga lietuvių kultūros vertybes paversti geidžiamu žmogui laimikiu. Argi nepatraukliau loterijos dalyviui laimėti kad ir nedidelę lietuvišką skulptūrą, kad ir nebrangią lietuvišką knygą, vie ton ... elektriško dantų šepetuko?!

Loterijos ir jų laimikiai jautriai lietuviškos orientacijos rengėjams teikia daug progų tas loterijas paversti lietuviškos kultūros skleidimo mugėmis. Juk skautai Kaziuko mugės neieško krautuvėse virtuvinio "chlamo", bet pateikia savo lietuviškus dirbinius. Tais keliais privaleitų eiti ir bet kurios lietuviškos loterijos iniciatoriai ir rengėjai. (ps)

ŠIUKŠLIŲ, ORO IR VANDENS PROBLEMOS

JONAS MIŠKINIS

Statistiniai duomenys rodo, kad pernai JAV buvo išmesta 50 milijonų skardinių konservų dėžučių, 30 milijonų stiklinių ir butelių, 4 milijonai tonų plastmasių. Kur visa tai dinga? Daugiausia į sąvartynus. Žinoma, milžiniški kiekiai sudeginti. Tačiau deginimas turi savų sunkumų: žymi šiukšlių dalis nedega, be to, degant kai kuriems plastikams, kyla nuodingi dūmai, o sąvartynai taip pat kelia kasmet sunkiai sprendžiamų problemų. Jau seniai yra ištirta, kad cheminės medžiagos gali užteršti gruntinius vandenius, o pūvančios šiukšlės -- išskirti metaną. Rasti naujas vietas miestų sąvartynams darosi vis sunkiau. Šiuo metu labai aktualia problema kaip sumažinti išmetamų butelių skaičių.

Svedijoje išmetamų butelių problema bandoma spręsti, gaminant plastmasinius alaus butelius, kurie tušti išmetami ir, veikiami ultravioletinės saulės radiacijos, palaipsniui virsta dulėmis. JAV ir kitų šalių mokslininkai taip pat jau projektuoja sukurti tokius butelius, kurie suirtų saulės šviesos veikiamai, arba ištirtų vandenyje.

Be to, mokslininkai atomininkai susirūpinę šiukšlių naikinimo problema. Jie projektuoja ir neatidėliojant nori sukurti šiukšlių deginimo krosnį, kurioje valdoma termobrunduolinė reakcija pakeltų temperatūrą maždaug iki milijono laipsnių. Esant tokiai milžini-

kai temperatūrai, šiukšlės išgaruotų, palikdamos tik pradinis elementus, tokius, kaip geležis, varis, silicis, kuriuos būtų galima vėl panaudoti.

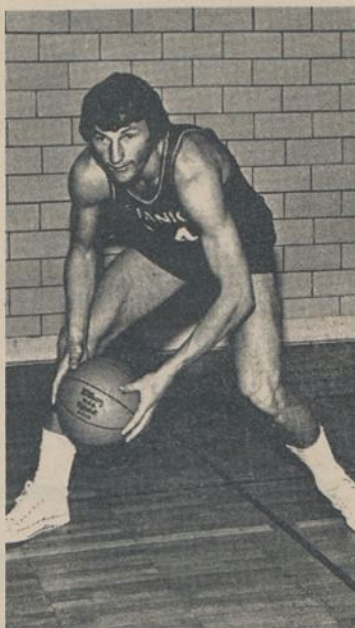
Amerikietis ekologas Lemontas Koulas sako:

-- Viena pagrindinių mūsų klaidų yra ta, kad mes visada dedam lygybės ženklą tarp augimo ir naudos. Viskas turi augti -- gyventojų skaičius, miestai, pramonė. Bet juk kada nors reikės ir sustoti. Ir jeigu mes nesustabdysime audringo gyventojų skaičiaus didėjimo, labai mažą galimybę, kad išspręsim kitas mūsų problemas. Visiškai galimas daiktas, kad žmogus, pats nepastebėdamas, peržengs ribą, už kurios jau nebegrįžtama, o kada susigriebs, bus per vėlu. Juk gyvybė priklauso nuo keleto rūšių mikroorganizmų. Mažų mažiausiai šeši bakterijų tipai dirvožemyje ir vandenyje absoliučiai būtini palaikyti cirkuliacijai tarp oro ir organinės medžiagos. Jeigu bet kuris jų nustos dirbti, atmosferos oras neteks azoto. Mes į aplinką išmetam vis naujus ir naujus chemikalus, iš anksto nesužinoję, kaip jie veiks. Jei gu kuris nors jų, vienas arba sąveikoje su kitais, užnuodys nitrifikuojančius mikroorganizmus pasaulio mastu, oras taps nebetinkamas kvėpuoti.

Branduolinės elektrinės išmeta nedaug radioaktyvių atliekų. Bet labai aktyvios atliekos atominio ginklo gamyboje -- visai kas kita. Dažniau-

SĖKMĖS EUROPOJE!

(Atkelta iš 3 psl.)

E. Palubinskas

M. Baškauskas

nės lygis nekelia abejonių. Truputį neramumo kelia europiečių geras krepšinio lygis ir jų žaidimo stilius. Tačiau manoma, kad mūsų vyrai nugalės visus sunkumus ir parvės glėbį pergalių.

Gi mes tegalime mūsų rinktinėms palinkėti daug sėkmės ir pasisekimo išvykoje.

Visos nuotraukos
Z. Degučio.

siai jos talpinamos į gelžbetoninius konteinerius, kurie užkasami į molį, kad radioaktyvios medžiagos neužsiterštų gruntiniai vandenys. Milijonai galionų tokių atliekų yra saugyklose. Kai kurio jų tokios radioaktyvios, kad verda ir joms reikia dirbtino atšaldymo...

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
TOOL AND DIE MAKERS
Job experienced preferred. Able to work from blue prints and close tolerance.
For a new manufacturing plant now open. For further information call Lew Taylor 904-284-5611 or apply to
PYRAMID AND INDIAN HEAD CO.
300 S. MAGNOLIA AVE.
GREEN COVE SPRINGS, FLA. (58-65)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
For the following positions:
• FLOOR INSPECTORS
• DIE-CAST OPERATORS
• ZINC & ALUMINUM
• REMELT OPERATORS
• ZINC & ALUMINUM
FOR ALL SHIFTS
Steady work, excellent wages & company benefits.
Apply in person
DYNAC CORP.
229 KERTH ST. JOSEPH, MICH.
An Equal Opportunity Employer (55-64)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
SETUP MEN
FIRST SHIFT
Must be fully experienced on setup of progressive, draw dies, blank and form dies. Must be experienced on all phases of work. Benefits. Apply in person.
VARIETY STAMPING CORP.
12695 Elmwood Ave.
Off West 117 St.
Cleveland, Ohio (62-66)

SKUBU!

SKUBU!

Telegrafu iš Vilniaus pranešta, kad

**LITO EKSKURSIJA Į
LIETUVĄ GAVO
EKSTRA VIETŲ.**

Ekskursija vyksta nuo rugsėjo 11 iki spalio 2. Prašom registruotis kuo greičiausia telefonu (212) 846-1650.

PANTEONO DALIS

JURGIS GLIAUDA

Lietuviškosios knygos klubas išleido Stasio Ylos veikalą Vardai ir veidai. Tai mūsų kultūros istorijos rašytinio panteono dalis. Lietuviai neturi marmurinio ar grantinio panteono savo didiesiems laidoti, kokius turėjo romėnai, kokius tebeturi prancūzai ar lenkai. Tačiau, galbūt, kalbant paradoksu, rašytinis panteonas yra gyvybiškesnis už realų panteoną, kuriame ilsisi ir trūnija tautos didžiųjų palaikai.

Autorius kukliau įvertina didelį savo darbą. Knygos pratarmėje Stasys Yla nurodo į savo norą "prasklaidyti kai kurias miglas, susiklosčiusias laiko bėgyje, aptemdžiusias platesni mūsų kultūrinės raidos akiračių". Nežinia, ar šios knygos turinys yra medžiaga, kuri "atliko" nuo jo ankstyvesnių ieškojimų ryšį su knyga apie Šiluvą (savo laiku recenzuota Dirvoje), ar Vardai ir veidai yra atskiras studijinis objektas, veikalas stebina darbo lauko platumu, išvalgiu dėmesiu detalėi ir talentinga detalių sinteze.

Yla jaučia gaivinanti istorijos dvelksnį. Jam dėstant istoriniai asmenys sustoja prieš mus savo aistrų ir siekių, ydų ir nuosilpio įdvasinti. Nėra atgyvento ir primiršto laiko pelėsių ir iškilmingo realaus panteono prietemo. Tikras istorinės detalės atgaivinimo meistras Yla, sintezės metodu, panteoninio asmens gyvenimą atneša mums artipilnį ir mus pažintiniai praturtinanti.

Kodėl tas nusakymas: "artipilnį"? Dėlto, kad savo panteono gyventojus Yla ima didesnėje ir prakilnesnėje jų reikšimosi stadijoje: jo žmonės yra kultūros žmonės, jis kalba apie juos pabrėžtinai šioje kultūrinio reikšimosi oktavoje.

Taip pasielgti buvo tikslu ir logiška. Ylos darbo motyvas buvo pateikti beveik įnoringu būdu ekspozicijai parinktus kultūros veikėjus keturių šimtų metų laike.

Veikalo tysoje autorius suskirstė lietuvių kultūros istoriją įdomiais periodais. Tai: Rastijos primūnai, Liaudies kultūros kėlėjai, Kultūros barų derintojai ir Tautos dvasintojai. Šios kultūros istorijos gradacijos yra savotiška naujovė vaizduoti tą ilgą dekadą (net šimtmečių) srautą, kuriame lietuvių tautinė sąmonė ėmė prasikalti, jungtis su kultūrinio bendralaikio Europos valstybių gyvenimu,

ieškoti savo kelių, spręsti savas specifines problemas.

Martynas Mažvydas, Mikalojus Daukša, Kristijonas Donelaitis, Juozas Arnulfas Giedraitis, Motiejus Valančius, Antanas Baranauskas, Aleksandras Dambrauskas - Jakštas Antanas Smetona, Jonas Mačiulis - Maijonis, Jurgis Matulaitis ir Juozas Skvireckas yra ta Lietuvos didžiųjų panteono dalis; tai didieji ties kurių įsieniais, nišomis, sustojo autorius. Iš kiekvieno mūsų kultūros įaugimo, stiprėjimo ir intensyvėjimo laikotarpio Yla paėmė, lyg atrado, asmenį ir dėstydamas apie jį, atskleidė laikotarpio panoramą. Asmenų parinkimas, kaip matyti, savotiškas išsūkis tradicijai. Bet toks parinkimas patalkino autoriui išvengti tradicijos pateikimo essay pobūdį. Dažnai netradiciškai laikotarpio asmens parinkimas yra lyg naujo stebėjimo taško atradimas. Naujas stebėjimo punktas įgauna autorių savaip matyti istorinius faktus. Ši tokia polichromija būtinai istorijos atkėlimo pastangose. Dėl tokio pristatymo metodo -- faktas atgyja, asmenys išeina iš šaltų panteono nišų. Kelių autorių savi ir netrafetiškai pristatymo metodai yra didelis laimėjimas istorijos moksle.

Apie 260 asmenų, kurių tarpe gausybė Lietuvos tautos panteono didžiųjų, iškyla veikalo erdvėje. Tai nėra fonas parinktiesiems apsupti, bet absoliuti vieny pareinamybė nuo kitų. Kas yra kultūros judėjimas? Ylos koncepcijoje tai yra veikla, akcija, kuri aprišotina meditacija ir siekis. Todėl su tokia koncepcija Tuma, Basanavičius, Šliupa, M. Vaitkus, V. Kudirką ir daugelį kitų savo apybraižos išbaigtumu, savo essay'isku prisotinimu Yla atkuria ryškius, kaip ir tas figūras, kurias pastatė knygos fasade. Beveik vengdamas asmeniškų, tai yra, intymiškų biografijos bruožų Yla našiai susikaupia ties dvasingąja savo panteono figūra. Tai ta asmens dvasia, jo visuomeniškumas, jo galia kovoti dėl savo įsitikinimų, skelbti juos ir ginti. Tai rašytojo talento galia, politiko visuomeniškasis credo, kūrbinis dvasiškio partikuliarizmas.

Savo aptarimais, lyg naujai atradamas plačių istorinių sąvokų nepastebėtas premisas, Yla, pav. sako "(Basanavičiaus ir Kudirkos) tautiškumas persėkė į inteligentinę plotmę ir prasilenkė su liaudies kultūros turiniu" (pusl. 162); "Tautos atgimimas pasidarė koncepcija, klaidinanti ir klastojanti istorinę tiesą" (psl. 164) "Smetona pripažino, kad religiją suvėlė su politika patys pirmeiviai, imdamiesi antireliginės akcijos" (psl. 243)...

Tai įdomūs, istorines definicijas kvočiantieji išsitarimai. Tai yra po-

Juzefai ir Steponui Nasvyčiams minint 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, suvažiavo daug svečių, tarp kurių buvo kun. Tūmas-Vaižgantas, komp. V. Banaitis, min. J. Tonkūnas, kun. F. Kemešis su motina.

STEPONUI NASVYČIUI 90 METŲ (2)

ALDONA AUGUSTINAVIČIENĖ

Mano tėvas savo visuomeniniame darbe buvo labai širdingas. Visuomeniškai veikti jį ragino du motyvai: prigimties talentas ir patriotinis nusiteikimas. Užtat jaunystės laikais jam rūpėjo lietuviškas darbas, siekiant Lietuvos laisvės, gi Nepriklausomoj Lietuvoj jam buvo svarbu ypatingai Lietuvos atlietuvinimas ir bendras kultūros kėlimas. Būdamas vaistininku, provizorium, tat kaip ir laisvos profesijos žmogumi jis per visuomeninį darbą neieškojo nei politinės karjeros, nei aukštesnių postų gyvenime.

Tat tik vedus dar didelį jaunystę, turėdami nuosavą vaistinę, tėvai pradėjo platų lietuvišką veikimą Subačiaus miestely, ypatingai, kad ir kun. Fabijonas Kemešis buvo to miestelio klebonijos vikaras.

žengis nuo tradicijos, skepticizmas, požvelgis iš savo stebėjimo punkto. Tokių originalių sprendimų daug. Kas žin ar mūsų recenzijinėje stichijoje atidžiau ir idėmiau vertins tuos, itin įdomius, istorinių rebusų sprendimus? Juk sprendimų naujovė nuodengia nuo istorijos scholastikos dangtį.

Ylos kalba sugestyvi, vaizdi. Sakinių sąrangos tekmė lygi, maloni, nesukeičiama. Asmenų portretūra turi du pristatymo būdus. Vienur jaučiamas polinkis į fizinio veido piešinį, kitur dominuoja dvasinis asmens turinys. Ir kada šie du vaizdavimo būdai sueina į vienus rėmus, Yla pasiekia essay privalomą tobulumą.

"Nedidelis tai buvo žmogus savo stotu, geriau sakyti -- mažas, o į amžiaus galą lyg grumstelis sukumpęs. Vėdas atrodė sausas, kaulėtas, kakta aukšta, erelio nosis ir stiprus smakras..." vaizduoja Yla Dambrauską - Jakštą (psl. 197).

Mūsų tautos didžiųjų panteonas gausus, įvairus ir ..., dažniausiai, mums pažįstamas tikrai vadovėliškai, tiktai scholastiškai. Yla įvedė skaitytoją (toks gi posakio paradoksas!) į dalį gyvo panteono.

Mano motina turėjo ypatingai gražų balsą, ir tikrą talentą vaidybai, dėl to Subačių prasidėjo gyvasis kluonų teatro gyvenimas. Tėvas kaip tik tai neturėjo jokio vaidybinio talento, bet būdamas tik vedęs norėjo būtinai vaidinti mylimųjų ir herojų roles drauge su savo jauna, žavingai talentinga žmona. Kiek atsimeinu iš pasakojimų, mama teiškentė drauge vaidindama "Genovaitės" vaidmenį, o vėliau griežtai užprotestavo, atrodama gabius partnerius Subačiaus miestelio inteligentų ir apylinkės ūkininkų tarpe. Mano tėvas turėjo pasitenkinti organizaciniu darbu. Tačiau tėvo ir kun. Kemešiaus nuopelnais jie suorganizavo didelį lietuvišką judėjimą, papirkinėjo ir apgaidinėjo rusų valdininkus, ieškojo naujų talentų ir naujų žmonių gausiam ir skaitlingam lietuviškų vaikų ruošimui į kuriuos sutraukdavo inteligentus ir iš kitų miestelių ir gausybę skaičių lietuvių iš plačiosios apylinkės.

Tuo laiku prasidėjo ir didelė draugystė su lietuviška ir labai simpatinga Vincės Jonuškaitės šeima ir su pačia mažute Vince. (Draugystė mano tėvų ir visos mūsų šeimos su Vince Jonuškaite tęsėsi dideliu širdingumu visą gyvenimą ir išliko iki dabartinių dienų).

Subačių Vincė buvo mažutė mergaitė, bet mano motina pastebėjo jos didelį talentą dainavimui ir vaidybai, pirmoji pradėjo mokyti ją dainuoti ir davė jai vaidmenį "Genovaitės" kūrinį.

Mano tėvo aktyvus visuomeninis darbas nesustojė ir vėliau Maskvoje lietuvių pabėgėlių ir tremtinių tarpe. Tuo metu mano tėvų namai buvo tapę lietuviškuoju sveitintumo žiburiu, mat mama rūpėjo dainavimo menas, chorai, teatro vaidyba ir deklamacijos, tat natūraliai prie jų glaudėsi idomos kūrybinės asmenybės; ir jaunųjų Nasvyčių šeimoj tuo kartu gyveno komp. Juozas Gruodis, Nezabitauskaitė-Galaunienė, artistė Ona Rymaitė, rašytojas Vienuolis Žukauskas ir kiti.

Su rašytoju Vienuoliu - Žukausku neišardoma

draugystė tęsėsi daugelį metų. Vienuolis mylėjo labai visą mūsų šeimą ir pastoviai lankydavosi, nežiūrint kur mes begyvenome, o tėvams švenčiant 25 metų sidabrinį jubiliejų, jis parašė "Vaire" gražų straipsnį "Lietuviškoji Nasvyčių šeima."

Nepriklausomoj Lietuvoj tėvai įsikūrė Jonavos miestely, atidarydami ten vaistinę. Idomus tas, kad mes vaikai nuo pat lopšio ir ankstyviausių kūdikystės dienų girdejome nuolat minint Subačių ir Jonavą, kaip du

gražiausius Eldorado. Sunku dabar, ypatingai mūsų jaunimui išivaizduoti, kad tuose dviejuose mažuose miesteliuose buvo galima atrasti tiek turinio, džiaugsmo, aukštų tikslų ir gyvenimo žavumo. Jau nekalbant apie tai, kad tai buvo tėvų gražiausia jaunystė ir pradžia gyvenimo su visom jo viltim (bent kartą mes visi tą esame išgyvenę, bet visur kur jų būvęs didžiulis idealizmas mane dabar daugiausia žavi. Dažnai ir mano tėvas sako, kad Jonavoje jis pragyveno vieną laimingiausių savo gyvenimo laikotarpių. Pasirodo, kad nesvarbu, kad žmogus būtų nuveikęs nepaprastus darbus, ar labai aukštai iškilęs, bet kad būtų visą galimą nuveikęs savo aplinkoj ir taip tapdamas realiai naujingas savo kraštui ir kitiems žmonėms jautimais laimingas ir reikalingas. Juk iš tikrųjų ir Goethes "Fausto" filosofiniame centre, stovi laimingas Faustas tokiu tapęs tik per konkrečią socialinę veiklą.

Jonava buvo labai sulenkėjęs mažas miestelis, kuriame gyveno labai daug žydų smulkesnių ir stambesnių prekybininkų o apylinkėj sulenkėjusių dvarininkų. Mano tėvui su šeima ten atvykus, mažai kas tekalbėjo lietuviškai, tačiau ten gyveno garsus "Ilijados" ir "Odisejos" vertėjas iš graikų kalbos dr. Ralys ir labai (Nukelta į 6 psl.)

BALYS AUGINAS ŠIAURĖS VORATINKLIUOS

(Kanados kelionių šķicas)

Saulė — blizgantis
Ugningo vario pinigėlis —
Rieda dangaus akvarėlė — —
Girių panoramoje upės —
Tingios, kaip miegančios gulbės —
Išlenkę kaklus, sparnais
Apglėbusios slėnį — —

Kalnų ežerėlio akis
Apsnūdusi žvelgia į tolį — —

Kelių baltuos voratinkliuos —
(Kaip įkyrios musės) —
Zyzia dūgdamos mašinos.
Kūpo miškai —
Lyg žali ąsočiai,
Pilnut kupini
Ūksmingo nektaro — —

Vėjuje bėga pušys —
Sakų ir spyglių narkotikai.
Šiaurės miškas švirkščia krūtinėn
Vizijų giedrį:

— — — Šmėkštelia iš Dainavos smiltynų
Gilšės garbanė galva.
Rodos, pašlaičių kukliosios
Lietuviškos Džiulijetos
Skrieja žaliais nuometais
Ir mano krašto
Mergautiniu ilgesiu — —

O greičio svaiginama —
(Kaip dūstantis fordas) —
Širdis ima lėkti legendų
Ir senų žmonių padavimų šalies
Šiltakiais:

— Dievaž, kužda ji svaigdama —
Šiaurė kvepia
Mano namų sienmedžiu!

Steponui Nasvyčiui 90 metų...

(Atkelta iš 5 psl.)

didelis patriotas Jonavos klebonas kun. Irtmanas. Dr. Ralys buvo giliai intelektualus ir inteligentingas, puikaus klasikinio išsilavinimo, mokėjo židūrėti į gyvenimą labai filosofiskai. Bet jis buvo patriotas ir visuomenininkas ir nuostabiapagarba lydimas viso miestelio žmonių. Čia tai iškiolo didžioji mano tėvo ir dr. Ralio draugystė, intimi ir gili, netokia, kaip paprastai būdavo daktaro ir vaistininko, anais gerais Lietuvos laikais; ir ji tęsėsi iki pat dr. Ralio mirties. Mirė jis pačiam savo amžiaus gražume, plaučių uždegimu ir gyvenimo nesigailėjo. Ant savo rankų jį tėvas ir numarino eilę dienų praslaugęs. Tik jam už merkęs akis grįžo namo nepaprastai susikrimtęs, susimąstęs ir nusiminęs ir aš pačioj kūdikystės nekaltybėje suvokiau, kad mirtis yra kažkas labai liūdnas ir slėpiningas. Tą naktį, kaip tiksliai labai užavo vėjas, buvo ruduo ir aš negalėjau užmigti, išsigandusi pro langus matydama šurpius šešėlius.

Dr. Ralys buvo Jonavos miestelio tarybos pirmininkas, o tėvas buvo jos narys. Mirus daktarui mano tėvas buvo vienbalsiai išrinktas tarybos pirmininku ir visa tyli pagarba, supusi daktarą Ralį automatiškai perėjo mano tėvui. Nežiūrint kad taryboje buvo dešimt žydų (viso 14 narių) jis pareikalavo, kad oficialioji kalba būtų lietuviška ir nemokantiems leido kalbėti kitomis kalbomis. Mano tėvo rūpesčiu buvo įsteigta ir pirmoji lietuviška progimnazija, pagyvėjo lietuviškas kultūrinis gyvenimas, atsiradus jauniems mokytojams ir progimnazijos mokiniams. Tuo

būdu nenutrūko nei lietuviškieji vakarai, žavėdami labai mišrią Jonavos miestelio visuomenę. Tačiau jam taip pat rūpėjo žmonių sveikatos reikalai ir jų lavinimas vidaus bei užsienio politikos reikaluose. Dėl to ne kartą turgaus aikštėje įvairiomis progomis buvo ruošiami vieši susirinkimai, kur Jonavos tarybos pirmininkas dažnai viešai kalbėdavo. Tuo metu Jonavoje mano tėvus oficialiai atlanke ir Antanas Smetona.

Tat tam labai nuliutėjusiam miestely, mes vaikai savo šeimoje augom didelio patriotizmo ženkle. Brolis Algirdas ir sesuo Birutė, kurie buvo pradėję lankyti progimnaziją, istorijos vadovėliuose jau buvo išbadę Jogailai akis, sesuo Birutė viešai užsikimšo bažnyčioj ausis, kunigui skaitant lenkiškai evangeliją ir stipriai atkreipė visų dėmesį. Aš gi teatsimenu Vasario 16 dieną visą mūsų butą, užverstą tautiniais kaspinais, kuriuos tą dieną turėjo priegiti miestelio gyventojam. O mane jau bėgiojančią ir sąmoningą, auklė išsivedė į turgaus aikštę, aukštai iškėlė ir tiek tepasakė "žiūrėk ten tavo tėvelis". Papuoštos eglių šakomis estrados viduryje mano tėvas kalbėjo skaitlingai, susikaupusiai žmonių miniai. Tas man mažutei padarė nepaprastą įspūdį, o ypatingai kai vakare sesuo Birutė stipriu balsu pasakė: "Ar tu žinai kas yra mūsų tėvelis"? "Ne" atsakiau aš išsigandusi "Jis -- Jonavos karalius".

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

RAŠYTOJO KALBA – KELIAS Į NEMIRTINGUMĄ

Kazimieras Baltrukonis

Aloyzas Baronas padovanojo skaitančiai visuomenei ne mažą romanų ir novelių. Iš to aišku, kad autorius turi daug kūrybinės ugnies. Tačiau, kas nedirba, to niekas nepeikia. Yra už ką pabarti ir A.B., būtent: už kalbą. Pavyzdžiui paminėsiu jo novelikę "Ge-

ras žmogus", kuri tilpo Drauge 7.14.73. Pirmiausia cituosiu jo sakinius, o vėliau pažymėsiu netikslumus. Visi pabraukimai mano.

"Juozas Gaputis prieš kiek laiko išgijo taverną. Ji buvo tolokai nuo gyvenamo rajono, tačiau prie tavernos buvo salė

ir tam tikra prasme tai buvo gana pelninga". Cituotų sakinių loginis santykis visai neišlaikytas. Pabrauktųjų žodžių vietoje turėtų būti kiti.

"Rajono gyventojai buvo darbininkai, bet jie visada dirbo"... Žodis "bet" visai nereikalingas.

"Tavernos viename kampe buvo sukrauta minkštųjų gėrimų dėžės, džiovintos bulvės ir kukurūzai, ir čia verždavosi vaikai, pirkdavo už centus (Ką? -- m.p.)"... Pabrauktą žodį reikėtų dešinti su daiktavardžiais giminės atžvilgiu. Po "kukurūzai" nereikalingas nei kablelis, nei "ir": ten reikia taško.

"Gaputis nenorėjo tokių dalykų pardavinėti, bet taip atrado ir taip turėjo palikti, nes prie to visi buvo pripratę ir taip patiko apylinkės žmonėms". Per daug tų "taip"!

"... Burkus yra jo giminė". Kodėl ne giminaitis?

"Burkus gyrėsi, kad dabar staliai uždirba šešis dolerius valandai ir garsiai pasakojosi, kaip jis ginčijęsis su bosu, kuris toli gražu nemokėjęs taip dirbti, kaip Burkus". Burkus prieš šį sakinį, Burkus šio sakinio pradžioje ir pabaigoje. Ar ne per daug druskos įbarščius? Žodis "pasakojosi" yra tas pat, kas ir žvirgždą duonoje: bekramtant gali dantis sugadinti. "Kaip" nereikėtų dukartu viename sakinyje kartoti. Dolerius uždirba ne valandai, bet per valandą.

"Žinai, nešauk taip garsiai, čia susirinkę amerikėnai, ir jiems nepatin ka, kad čia kiti kalba jiems nesuprantama kalba, jie mano, kad juos apkalbam. Po "garsiai" reikėtų dvitaškio. Po "kalba" galėtų būti taškas. Nereikėtų dviejų "čia".

"Tai ir sudiev, -- Burkus nusisplovė, vienu ypu baigė gerti alų ir pasikėlė nuo kėdės. -- Sudiev, -- pasakė išeidamas". Koks šiame sakinyje netikslumas, tepagalvoja pats autorius.

"... Ir Gaputis, jautėsi įskaudintas to niekinimo". Po "Gaputis" nereikalingas kablelis. Turi būti "tuo niekinimu".

"Jis juk Burkui įpildavo nemokamai stiklą, mėgo pasikalbėti, tačiau juk garsiai šiais laikais ir miške nerėkama". Stiklą ne įpila, bet pripila. Įpilti galima alaus, vandens. Du "juk" -- neskoningas skambesys. Viename posmelyje net tris kartus kartoja "Burkus".

"Gaputis kartais mątydavo, kaip pusę penkių po pietų pravažiuodavo Burkus, ir Gaputis beveik norėdavo gatyvę jį sustabdyti, bet, to nepadaręs, dar labiau pyko, ypač kai vienas lietuvių Gaputį paklausė: "... Kodėl ne "pusiau penktą"? Kodėl Gapučio neįstengia pavaduoti kitas žodis?"

"Kas, žmonės kalba. Nagi Burkus". Sakinys turėtų skambėti taip:

"Kas? Nagi Burkus". Be jokių "žmonės kalba".

"Gaputis užgirdo gatyvę triukšmą". Turėtų būti "išgirdo".

"Negausios mašinos važiuavo toliau"... Turėtų būti "keletas", "kelio-lyka".

"Tu skambink, -- labai nenorėjo policijos Gaputis"... O turėtų būti: "... labai nenorėdamas policijos, atsakė Gaputis".

Šie surankioti pavyzdžiai rodo, kad gerbiamas autorius per daug nepadairiai išleidžia savo kūrybą į pasaulį. Knygas skaito ir novelėmis domisi tokie žmonės, kurie daugiau ar mažiau moka kalbą. Negatbaidykime jų nuo literatūros kalbos pelais. Graži, sklandi kalba gali užtušuoti kai kurias kūrinio ydas. Juris Jankus yra sklandžios, ryškios kalbos pavyzdys. Jis sugeba trumpais sakiniiais skaitytoją sužavėti. Mokykimės iš jo. Aloyzas Baronas, matyt, per gausybę redaktoriaus darbų neturi pakankamai laiko ilgiau pasidėti prie rašinių. Nors ir sakoma, kad gerais norais pragaras grįstas, bet tatau nėra taisyklė. Gerai norais rašytojas išgrįs sau kelią į plačias mases ir nemirtingumą. Linku, kad Aloyzas Baronas ir miręs nenumirtų. Tik, bičiuli, neužblokuok sau kelią su kalbos diršėmis. Geriau 50% mažiau kūrybos, bet 50% daugiau kokybės.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIŪČIO 17-19 D. Clevelando lietuvių Naujųjų Namų atidarymas.

RUGSEJO 3 D. Darbo Dieną. Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo metinė gegužinė, šv. Juozapo sodyboje.

RUGSEJO 8 D. Tautos Šventės minėjimas, Ruošia Lietuvių Bendruomenės Clevelando Apylinkės valdyba.

JOB OPPORTUNITIES for SULZER WEAVERS & FIXERS

with a progressive firm plus clean air conditioned plant, year round employment, paid vacation, free hospitalization insurance, surgical insurance, life insurance, accident and sickness insurance plus shift differential.

Apply call or write:
To Personnel Manager

TIDEWATER WEAVING CORP.

Box 488
Tappahannock, Va. 22560
804-443-3391

An Equal Opportunity Employer (62-65)

PASITEIRAUKITE PAS MUS JEI GALVOJATE PIRKTI NAMĄ!

- Low Rates
- Minimum Expenses
- We pay 3 1/4 % on escrow accounts

6%- 2 yr. certificates (Min. \$5,000)

5 3/4 %- 1-yr. certificates (Min. \$1,000)

NUOŠIMČIAI IŠMOKAMI KAS MĖNESĮ

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint
Anthony
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

EXPANSION PROGRAM

Automatic screw machine set up and operators on Brown and Sharpe, New Britain, Acme Gridley and Davenport. Must have good work record and broad knowledge of machines. Tool crib attendant with same knowledge of tool grinding. New building, pleasant working conditions, group insurance, paid holidays, vacation, Blue Cross and Blue Shield. Join a company that is going ahead providing new jobs and steady work. All inquiries will be held in strict confidence.

DEERFIELD SCREW MACHINE PRODUCT CO.

5320 FIELDS-ERTEL RD., CINCINNATI, OHIO 45242

Located on Interstate 71 at Fields-Ertel Rd. exit.

(63-65)

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Gražina Kudukienė, Rima Tatarūnienė, Helen Jakubs ir Estelle Sankalaite yra Talkos komiteto narės ir jos priims svečius, atvykstančius į Naujųjų namų atidarymo balių, šį šeštadienį, rugpjūčio 18 d. Baliuje dalyvaus daug žymių amerikiečių svečių. Programą atliks solistė Aldona Stempuzienė ir pianistas Andrius Kuprevičius. Baliaus ruošos komiteto pirmininkas yra dr. D. Degešys.

• Tėvynės Garsų radijo programa šį penktadienį bus transliuojama iš Naujųjų lietuvių namų. Bus transliuojamos klubo atidarymo iškilmės.

• Lietuvių Namams ir Lietuvių Amerikos Piliečių Klubui reikalingi tarnautojai: prie baro, virtuvės ir švaros palaikymui. Kreiptis raštinės dienos metu 11-1 val., vakarais 5-7 val. 877 East 185 Street, telef. 531-2131.

• Per Naujų Lietuvių Namų atidarymą, neesant vietos prie namų automobilius prašome statyti Jakubs laido tuvių namų aikštėje prie E. 185 St. Toje aikštėje yra vietos 100 mašinoms ir su p. Jakubs yra susitarta.

Lith. Village direkcija

JUBILIEJINĖ SKAUTŲ STOVYKLA

Rugpjūčio 19 d., netoli Clevelando, puikioje amerikiečių skautų Beaumont stovyklavietėje prasideda dešimties dienų lietuvių skautijos jubiliejinė stovykla, kuri pasibaigs rugpjūčio 29 d.

Iš Clevelando stovykla lengvai pasiekama važiuojant 90 keliu (Erie), išsukti į dešinę 45 kelią (Ashtabula-Rock Creek) ir pavažiuoti 7 mylias link Rock Creek dešinėje pamatysite stovyklos pavadinimą Beaumont. Stovyklos pilnas adresas: Beaumont Scout Reservation, Lithuanian Scout Camp, Rock Creek, Ohio 44084. Tel. (216) 563-3319.

• Clevelando Lietuvių Pensininkų Klubas š. m. rugsėjo mėn. 18, 19 ir 20 d.d. organizuoja ekskursiją į Washington, D. C. aplankyti įžymesnias vietas. Visa kelionė autobusu su nakvyne 66 dol. asmeniui.

Registruotis Baltic Delicatessen krautuvėje iki rugpjūčio mėn. 22 d., įmokant 20 dol. rankpinigių.

• Apdraudos reikalais geriausias patarnavimas gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

15 metų Sibiro kankinei

A + A

JADVYGAI BUDREVIČIENEI

Lietuvoje mirus, brolius EDVARDĄ ir ALBINĄ ILENDUS ir sūnų STASĮ giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Vaclovas, Alfonsas, Edvardas ir Kęstutis Steponavičiai su šeimomis

Ir gražiausiom akims visą laiką ilgos, liuksusinės ilgalaikės blakstienos. Mūsų ekspertiškas jų uždėjimas tik \$15.

andré duval

Gražesniai

SUDĖJIMUI

Šios dienos trumpesniai kirpimai, švelnesnei linijai, madingai šukuosenai, siūlome didelį pasirinkimą puikiausių salonų plaukų sudėjimą išlaikyti jūsų pasirinktą stilių: žymus Nester Creme Perm, visad populiarus tik \$6.95, Helene Curtis No Set, be rūpesčio, \$10, išskirtinas L'Oreal tik \$12.50. Viskas įskaitant žinomą. Priedo dar daug kitų plačiai žinomų sudėjimų. Būkite tikra, kad rasite vieną kaip tik tinkamą jūsų plaukams.

andré duval plaukų plovimas ir sudėjimas kuriuo jus galite pasitikėti nuo užsakymo iki užsakymo yra tik \$2.95 ir rūpestingas plaukų kirpimas \$2.45.

- E • 406 Euclid Ave. 2nd fl.
A 781-3161
S • Southgate,
T 5399 Warrensville, 663-6346
• Oposite Eastgate, 449-3435
• Severance Center,
382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700,
Lake Shore Blvd.
• Mentor, 255-9115,
Next to Zayre's

PENKT. IR SEŠT. IR
PRIEŠ SVENTES
50 C. DAUGIAU

- W • Oposite Southland, 845-3400
E • Oposite Westgate, 333-6646
S • North Olmsted, 777-8636
T • Parmatown, 884-6300
• Elyria Midway Mall, Elyria
324-5742, Lorain 233-8020

IF ENGLISH IS NOT YOUR NATIVE LANGUAGE...

You can improve your abilities in English to prepare you better for further studies at Cuyahoga Community College's Metropolitan Campus this Fall. The Fall quarter begins Sept. 25, with classes to be offered both during the day and in the evening.

For further information on Cuyahoga Community College's courses in English as a Second Language, phone either Mr. Norman Prange at 241-5966, ext. 285, or Mrs. Maria Puskorius at 486-8613.

YOU'RE WHY WE'RE HERE

**Cuyahoga Community College
Metropolitan Campus**

2900 Community College Ave., Cleveland, Ohio 44115

Let yourself go! Ohio State Fair OPENS THURSDAY, AUGUST 23, COLUMBUS

FREE GRANDSTAND ENTERTAINMENT

Helen Reddy & Mac Davis.....Aug. 23 & 24	The 5th Dimension Aug. 30
Rare Earth Aug. 25	Jackson 5 Aug. 31
Dionne Warwick	Charley Pride Sept. 1
& Doc Severinsen Aug. 26	Al Green Sept. 2
The Osmonds Aug. 27 & 28	Grand Ole Opry, Starring Earl Scruggs
Sonny & Cher Aug. 29	& Faron Young. Sept. 3

All grandstand shows at 4:30 & 8:30 p.m. except Grand Ole Opry — big jamboree starts 3:30 p.m. Labor Day/TV's H. R. Pufnstuf Show — FREE everyday/Ohio Folk Festival, Aug. 23, 24, 25 & 26/Hurricane Helldrivers, Aug. 29 & 31/Harness Racing, Aug. 27, 28, 29 & 30/Rev. Bob Harrington 10 a.m. Sept. 1/Hundreds of farm, home, business and industry exhibits/The world's largest livestock show, Junior Fair, Horse Show, State Fair Fine Arts Show. Ohio's best entertainment bargain! Adults, \$1.50; Children under 12, \$.25 Children admitted FREE Monday — Friday until Noon.

Let's hear it for Ohio!

HOUSE FOR SALE off Neff Rd.

3 suite apartment. Principals only. In mid. 30,000. Call: 481-2649. (62-63)

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

HOUSE FOR SALE

22070 Miller Ave. off E. 222 St. 8 yr. old large brick bungalow, carpeted, drapes, humidifier, air conditioner. 2½ car garage. Large fenced sodded yard. Fruit trees. Call for appointment 261-5298 or 531-7882. (61-63)

HOUSES FOR SALE

Open Sunday 2-5

19511 Arrowhead Ave. 16,500 one bedroom, basement, modern home.

19516 Kildeer Ave. 4 bedrooms, big lot, 19,900. Geo.Knaus Realtor 481-9300

Brick bungalow, near Our Lady.

6-6 double, 31,000, near Our Lady.

Euclid brick double 5-5, 15 years old. Only 45,900. KEO KNAUS Realtor 819 East 185 St. 481-9300 (63-64)

DIE MAKER

Experienced on progressive dies. Overtime, fringe benefits, Dayshift. Also

DIE REPAIRMAN

Experienced on progressive dies. Days or nights. Apply ATLANTIC TOOL & DIE 19963 PROGRESS DR. STRONGSVILLE, OHIO 44136 216-238-6931 (61-67)

PARDUODAMAS NAMAS

Mūrinis, vienos šeimos, dvigubas garažas prie East 185 St. Arti prekybos centro, mokyklos ir autobuso. Parduoda savininkas. Skambinti 3-7 val. vak. tel.: 486-6540. (62-65)

MACHINE operator for mid-night to 8 A. M. shift. Immediate opening for permanent position. will train. must be mature & dependable. Newtown Square, Pa. 353-3300. (63-69)

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitą mūsų teletype susisiekimą su Maskva suteiks jums žinia apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

AUTOMOTIVE SCREW MACHINE

SET UP MEN

AND

OPERATORS

Are You 100% Satisfied With Your Present Job And The Area You Live In.

Why Spend Weekends & Holidays In A Resort Community, When You Could Live In One Year Round & Enjoy The Many Pleasures Of Hunting Fishing Sailing & Snow Mobiling. The Area Offers An Excellent School System For Your Children, And Is Close To Major Shopping Centers. If You Are Interested In Making A Move—A Rapidly Expanding Automotive Supplier Will Help You Relocate & Pay Moving Expenses. Why Not Give us A Call And Find Out What We Have To Offer? Call Bob Bales Collect At 313-359-2911 Anytime Between 9 To 5 On Saturday Or Between 9 A. M. & 8 P. M. Mon. Thru Wed.

HURON TOOL MFG.

DIV. OF U. S. INDUSTRIES INC.
6554 Lake Shore Rd., Lexington, Mich. 48450
Equal Opportunity Employer

(63-65)

PRODUCTION SHOP

WE NEED EXPERIENCED:

INSPECTORS

SHEET METAL FABRICATORS

N/C OPERATORS

MACHINE ASSEMBLERS

WELDERS

Day and night shifts. We offer steady work. Excellent working conditions and fringe benefits. Call Dave D. Goward, at

DIAMOND AUTOMATION
23400 HAGGERTY RD., FARMINGTON, MICH. 48024
(313) 476-7100
An Equal Opportunity Employer

(56-65)

WANTED 1ST CLASS SKILLED MACHINE TOOL OPERATORS

LEADING MANUFACTURER OF INDUSTRIAL VALVES AND CONTROL SYSTEMS LOCATED IN WADSWORTH, OHIO.

ENGINE LATHES

TURRET LATHES

VERTICAL & HORIZONTAL BORING MILL

DRILL PRESSES—MULTIPLE

GANG and RADIAL

MUST BE ABLE TO SET UP WORK FROM BLUE PRINTS AND CLOSE TOLERANCE. THESE POSITIONS MAY LEAD TO LEAD MAN OR SUPERVISOR

ALSO

TRAINEES ACCEPTED

AREA'S TOP EARNINGS. EXCELLENT FRINGE BENEFITS. PENSION PLAN.

Apply or call

CONVAL-OHIO, Inc.

275 Main St., Wadsworth, Ohio 44281

216-331-1531

Equal Opportunity Employer.

(61-63)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA. GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELE AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Stasys Lozoraitis, Lietuvos Diplomatinijos šefas, ryšium su Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija Helsinkyje, pasiuntė Vakarų valstybių vyriausybės raštą, kuriuo prašo nepripažinti vadina-mojo Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Rašte taip pat pareiškia-ma, jog lietuvių tauta, so-vietų agresijos ir okupaci-jos pasekoje pergyvendama didžiausią savo ilgos istori-jos nelaimę, laukia, kad ci-vilizuotų tautų bendruome-nė respektuos jos teisę bei siekį atstatyti Lietuvos val-stybės nepriklausomybę.

Prie rašto yra pridėtas memorandumas apie Sovie-tų Sąjungos agresijos prieš Lietuvą paruošimą bei įvyk-dymą ir mūsų kraštui pri-mestą padėtį.

• Dr. Kęstutis J. Valiū-nas, VLIKO pirmininkas, neseniai grįžęs iš Helsin-kio Saugumo konferencijos,

rugpiūčio 6 dieną, savo re-zidencijoje New Rochelle, N. Y. atšventė 50 metų am-žiaus sukaktį.

• Aleksandras Vakselis su žmona dvi savaites atos-togų praleidęs tėvų pran-ciškonių vasarvietėje Kenne-bunkporte, Maine, grįžo prie pareigų, kurių jam ne-trūksta ir lietuvių organi-zacinėje veikloje. Šiuo metu jis ruošiasi vykti į LB sei-mą Washingtone.

• Stasys Baipšys, gyv. Beverly Shores, Ind., praneša, kad Dirvoje Nr. 59, po patikslinimu VI. Būtė-nui dėl F. Ašklio, klaidin-gai atspausdinta jo pavardė — St. Raipšys, o turėjo būti St. Baipšys.

LENGVOSIOS
ATLETIKOS IR LAUKO
TENISO ŽAIDYNĖS
WASHINGTONE

š. m. rugsėjo 2 d., šešta-dienį, Washingtone, D. C.

įvyksta 1973 m. š. Ameri-kos Lietuvių Lengvosios Atletikos Pirmenybės. Jos rengiamos Pasaulio Lietu-vių Seimo metu. Vykdo Wa-shingtono LSK Vėjas.

Varžybos vyks vyrų, mo-terų ir visose prieauglio klasėse berniukams ir mer-gaitėms. Šios varžybos ski-riamos paminėti 35 metų sukaktį I-sios Pasaulio Lie-tuvių Tautinės Olimpiados, įvykusios 1938 m. Kaune. Ta proga laimėtojų bus įteikti specialūs medalijo-nai, suprojektuoti skulpto-riais dailininko Vytauto Raulinaičio, tragiškai žuvu-sio prieš keletą metų.

Varžybos vyks Largo Se-nior High School stadione, Upper Marlboro, Md., prie Washingtono.

Rungtynės bus pravestos dviejose sesijose: nuo 9:00 val. ryto iki 12:00 val. ir nuo 3:30 iki 6:30 po pietų.

1973 m. š. A. Lietuvių Teniso Pirmenybės bus vyk-domos rugsėjo 1, 2 ir 3 d.d., Largo Sr. High School te-niso aikštėse, prie stadiono. Pradžią visas dienas nuo 10:00 val. ryto.

Smulkios informacijos yra pranešta visiems sporto klubams. Pavieniai suinte-resuoti sportininkai prašo-mi kreiptis į rengėjus, šiuo adresu:

Mr. Elvyra Vodopalienė, 6614 Bell Station, Glendale, Md. 20769. Telef. (301) 390-6026.

Los Angeles

RAMOVENŲ-ŠAULIŲ
LINKSMAVAKARIS

Pirmieji rudens sezoną atidarydami, Los Angeles ramovėnai ir šauliai š. m. rugsėjo 22 d., 7:30 val. vak. šv. Kazimiero parapijos sa-lėje rengia linksmavakarį karinei spaudai paremti. Šokiams gros suomių orkes-tras Latvija ir su juo prie-dainius dainuos solistas Henrikas Paškevičius. Bus bufetas, baras ir laimės šu-linys su vertingais laimėji-mais. Visuomenė kviečiama šauniai praleisti vasaros pabaigą. (rm)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Brangiai motinai

PETRONĖLEI SKRINSKIENEI

mirus, dr. JUOZUI SKRINSKAI, jo

šeimai ir giminėms reiškiamo nuošir-

džią užuojautą

Naumanai
ir
Karsokai

PETRONĖLEI SKRINSKIENEI

mirus, dukteriai SALOMĖJAI, sūnui dr. JUOZUI su šeimomis ir kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Brigita ir Algirdas Nasvyčiai

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

JŪRŲ ŠAULIŲ IŠVYKA

Kizių vasarvietėje, Windsore, Kanadoje, rug-piūčio 5 d. kuopos šauliai ir jų svečiai susirinkę linksmai praleido dieną. Vaišinosi, šnekučiavosi, dainavo ir, kai kurie, maudėsi. Vasarvietėje vietos užtektinai yra ir kiekvienas galėjo pasi-rinkti tokią, kokią jam pa-tiko. Skanūs pietūs pa-gamino ir visus vaišino K. Kirvilaitienė ir M. Vi-čienė. Bilietukus pardavi-nėjo p. Šukienė. Gėrim-mais aprūpino Vincas Rinkevičius, o visais iš-vykos reikalais rūpinosi pirm. Mykolas Vitkus, talkininkaujant Alfui Šu-kiui, Stefui Lungiui, Juo-zui Kinčiui, J. Balsiui, Leonavičiūtėms ir ki-tiems.

Išvyka skaičiumi ne-buvo per daug gausi ir ne-sudarė šimtinės, bet už-tai labai sekminga nau-jais nariais ir jų skaičius dešimtimi padaugėjo. Iš-vykoje dalyvavo ir ikuo-pą naujais nariais išstojo: Valė Tautkevičienė, Albi-nas Tautkevičius, Adelė Čiuprinskienė, Vytautas Čiuprinskis, Petras Vic-kis, Balys Bareišis, An-linskas, Eugenija Pabaus-kienė ir Česlava Skurbu-lienė.

ŽUVO AUTOMOBILIŲ
NELAIMĖJE

Liepos 31 d. automobi-lių nelaimėje buvo suva-žinėtas ir po valandos li-goninėje mirė Ados ir Balio Telyčėnų jauniaus-sias sūnus Rymantas Po-vilas Telyčėnas 21 metų amžiaus. Rugpiūčio 4 d. po gedulingų pamaldų šv. Antano bažnyčioje buvo nulydėtas ir palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Į kapus palydėjo 18 auto-mobilių vilkstinė. Karstą nešė buvę jo draugai 8 jau-nuoliai. Užkandos laidotu-vių dalyviams buvo su-ruoštos Jūrų Šaulių "Švy-turio" kuopos moterų sek-cijos vadovės Veros Kul-bokienės namuose. Ada ir Balys Telyčėnai abu yra šauliai ir priklauso "Švyturio" kuopai. Liko

nuliūdę tėvai, brolis Ed-vardas su žmona ir dvi sesutės: Irena ir Vilija. Taip pat močiutė ir kiti giminės.

VASAROS UŽBAIGIMO
IŠVYKA

SLA 352 kuopa rugsė-jo 16 d. 11 val. medžių pa-vėsyje prie gražaus Fi-sher ežero rengia tradi-cinę išvyką. Kviečia at-vykti visus detroitiskius ir apylinkių lietuvius. Vietos užteks visiems. Ežeras tinka maudytis, meškerioti ir laiveliais plaukyti. Mažiems vai-kams yra įvairių žaidi-mų, o sportininkams sporto aikštelių. Veiks turtingas bufetas ir ba-ras. Taip pat bus dovanų stalas ir muzika. Yra di-delė salė ir jei kartais užėitų lietūs, visi galėsi-me joje tilpti. Vieta yra nauja ir joje lietuvių pik-nikas ruošiamas pirmą kartą. Vieta yra arčiau kaip Dainavos jaunimo stovykla ir lengvai pasie-kiamą. Važiuoti 696 (John C. Lodge) arba 96 (Grand River) greitkelio iki Milford kelio. Čia suk-ti dešinėn į Milford ke-lią ir juo važiuoti per Mil-ford miestelį ir toliau iki Clyde Rd. Sukti kairėn į Clyde Rd. ir juo važiuoti apie 2 mylias iki Fisher Lake Rd. Sukti dešinėn į Fisher Lake Rd. ir juo važiuoti apie 1,5 mylios iki privataus kelio kur bus padėtas pikniko žen-

las. Sukti kairėn ir tuo ke-liu važiuoti iki pikniko vietos prie ežero. Pikni-ko vietą bus lengva ras-ti, nes ant kryžkelių bus padėti ženklai ir rodys važiavimo kryptį.

SLA 352 Kuopos susi-rinkimas po vasaros atos-togų, įvyks rugsėjo 2 d. 12 val. Lietuvių Namuo-se. Susirinkimas labai svarbus ir visi yra prašo-mi jame dalyvauti.

Vincas Rinkevičius, jū-rų šaulių "Švyturio" kuopos finansų sekretorius, liūdi gavęs iš Lietuvos žinią, kad ten mirė jo bro-lis, gyv. Trakų km. Bal-nikų valsč. Ukmergės apskr.

Greitesniam pašto kores-pondencijos gavimui, Dirva pašte išsinuomavo pašto dė-žutę — P. O. Box 03206, tad siųsdami Dirvai laiškus, ko-respondencijas ar pinigus, adresuokite:

• DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

DRIVERS

on FREIGHT DIVISION. Able to pass D.O.T. and company regula-tions. Must have 2 years of over the road experience. Cover 7 State areas.

Ask for Mr. ED. BOHL

LONG TRANSPORTATION

9850 PELHAM

TAYLOR, MICH.

An Equal Opportunity Employer (6062)

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN

or

1ST CLASS SKILLED

PROTO TYPE METAL MODEL

MAKERS

ZINC ALLOY DIE BARBERS

MOLD MAKERS

MACHINISTS

FOUNDRY WORKERS

Overtime, excellent fringes.

Apply at

EXPERI-METAL INC.

23811 Ryan Rd., Warren, Mich

(313) SL 7-8121 (62-68)

VIENINTĖLIS LIETUVIS KAILININKAS

NORMANAS BURŠTEINAS

185 North Wabash Avenue

2nd Floor

Chicago, Ill. 60601

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir

677-8489 (buto).

Mes prašome Jūsų
surasti tik VIENĄ
skaitytoją!

Naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, stu-dentams, gyvenantiems prie universitetų — \$6.50.

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojo pavardė ir vardas

Adresas

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir at-siuntęs pinigus, gauna dovanų knygą.

Korp! Neo-Lithuania filisteriui.

A. A.

ZIGMUI PIVORIŪNUI

mirus, gilią užuojautą jo žmonai, sūnui

ir dukroms reiškiamo

Korp! Neo-Lithuania
Clevelando Skyrius

A. A.

ZIGMUI PIVORIŪNUI,

buvusiam Eaton Corp. bendradarbiui, mirus, liūdesio valandoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo žmonai, sūnui, marčiai, dukterims ir visiems giminėms bei artimiesiems

J. Dumbrys
A. Juozaitis
J. Jasinevičius
A. Kazys
K. Narbutaitis
V. Ramonis
M. Smelstoriū

A. A.

PETRONĖLEI SKRINSKIENEI

mirus, sūnui dr. JUOZUI SKRINSKAI,

jo šeimai ir visiems artimiesiems gi-

liausią užuojautą reiškia

Dalia ir Jonas
Maurukai